



جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

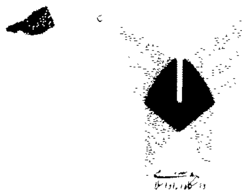
مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس

دوره کارشناسی ناپیوسته آموزش و پرورش ابتدایی

گروه هماهنگی تربیت معلم

مصوب پانصدوبیست‌وچهارمین جلسه شورای گسترش آموزش عالی
مورخ ۱۳۸۳/۷/۲۵

دانشگاه آزاد اسلامی
سازمان مرکزی



تاریخ: ....
شماره: ....
پیوست: ....

بسمه تعالی

معاون محترم آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوی
با سلام

عطف به نامه شماره ۱۴۱۷۳ مورخ ۸۸/۱۱/۲۰ اعلام می دارد. تعداد واحد درس طراحی آموزشی در دوره کارشناسی ناپیوسته رشته آموزش و پرورش ابتدایی به ارزش ۱ واحد نظری ۱۶ساعت و ۱ واحد عملی ۳۲ ساعت صحیح است.

.دکتر حسن گیوریان

مدیر کل دفتر مطالعات و برنامه ریزی آموزشی
دانشگاه آزاد اسلامی

رونوشت:
دفتر مطالعات و برنامه ریزی آموزشی:
آقای نعیمی جهت درج در برنامه درسی



بسم‌الله‌الرحمن‌الرحیم

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ناپیوسته آموزش و پرورش ابتدایی

گروه: هماهنگی تربیت معلم کمیته تخصصی:
رشته: آموزش و پرورش ابتدایی گرایش:
دوره: کارشناسی ناپیوسته کد رشته:

شورای گسترش آموزش عالی در پانصدوبیست‌چهارمین جلسه مورخ ۱۳۸۳/۷/۲۵ براساس طرح دوره کارشناسی ناپیوسته رشته آموزش و پرورش ابتدایی که توسط گروه هماهنگی تربیت معلم تهیه شده و به تأیید رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) به شرح پیوست تصویب کرده و مقرر می‌دارد:

ماده ۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ناپیوسته آموزش و پرورش ابتدایی از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند، لازم‌الاجرا است.
الف: دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت علوم، تحقیقات و فنّاوری اداره می‌شوند.
ب : مؤسساتی که با اجازهٔ رسمی وزارت علوم، تحقیقات و فنّاوری و براساس قوانین تأسیس می‌شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای گسترش آموزش عالی می‌باشند.
ج : مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می‌شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.
ماده ۲) این برنامه‌از تاریخ ۱۳۸۳/۷/۲۵ برای دانشجویانی که‌ازاین تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم‌الاجرا است.
ماده ۳) مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس دوره کارشناسی ناپیوسته آموزش و پرورش ابتدایی در سه فصل مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس برای اجرا به معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فنّاوری ابلاغ می‌شود.

رأی صادره پانصدوبیست‌وچهارمین جلسه شورای گسترش آموزش عالی
مورخ ۱۳۸۳/۷/۲۵
درخصوص برنامه آموزشی دوره کارشناسی ناپیوسته آموزش و پرورش ابتدایی

۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ناپیوسته آموزش و پرورش ابتدایی که از طرف گروه علوم انسانی پیشنهاد شده بود، با اکثریت آراء به تصویب رسید.
۲) این برنامه از تاریخ تصویب قابل اجرا است.

رأی صادره پانصدوبیت‌وچهارمین جلسه شورای گسترش آموزش عالی مورخ ۱۳۸۳/۷/۲۵ در مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی ناپیوسته آموزش و پرورش ابتدایی صحیح است و به مورد اجرا گذاشته شود.

دکتر جعفر توفیقی

وزیر علوم، تحقیقات و فنّاوری



رونوشت: به معاونت محترم آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فنّاوری خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرمائید.

دکتر سعدان زکائی

دبیر شورای گسترش آموزش عالی



۱) مقدمه

نقش مهم دوره‌ی کودکی در شکل‌گیری شخصیت و رفتار انسان، آموزش و پرورش دوره‌ی ابتدایی را از اهمیت خاصی برخوردار می‌سازد. تحقیقات فراوان گویای این حقیقت است که شخصیت و راه و رسم زیستن یک انسان بالغ به میزان وسیعی در نخستین سال‌های زندگی وی شکل می‌گیرد. بنابراین، پیشنهاد می‌کنند ماهرترین و ورزیده‌ترین معلمان تعلیم و تربیت کودکان دبستانی را به عهده گیرند.

برنامه‌ریزان درسی رشته‌ی آموزش و پرورش دوره‌ی ابتدایی بر این باور هستند که معلم این دوره بدون تسلط بر روش‌ها و کسب مهارت‌های لازم برای آموزش دروس، موفقیتی نخواهد داشت؛ بنابراین، در برنامه‌ی تهیه شده بر کسب مهارت‌های تدریس تأکید شده است.

۲) ضرورت و اهمیت

باتوجه به آن‌چه که در مقدمه ذکر گردید، تولید برنامه‌ی کارشناسی ناپیوسته‌ی آموزش و پرورش ابتدایی از جهات زیر ضروری است.

۱- ارتقای دانش و مهارت آموزگاران دارای مدرک تحصیلی کاردانی شاغل در آموزش ابتدایی کشور جهت پاسخگویی به نیاز برنامه‌های درسی.

۲- تحول در سیاست‌های برنامه‌ریزی درسی و تأثیر آن در برنامه‌های درسی دوره‌ی ابتدایی.

۳- نتایج تحقیقات تطبیقی درمورد تأثیر سطح سواد معلمان بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دوره‌ی ابتدایی.

۳) تعریف و هدف دوره

دوره کارشناسی ناپیوسته رشته ی آموزش و پرورش ابتدایی در ادامه دوره‌ی کاردانی رشته مزبور به منظور ارتقای سطح دانش، مهارت و نگرش آموزگاران شاغل به تدریس در دوره‌ی ابتدایی طراحی شده است به طوری که ضمن شناخت نقش خود در فرایند یاددهی-یادگیری و آشنایی با شیوه‌های نوین آموزشی و پرورشی و درک ضرورت همراه شدن با تحولات علمی و آموزشی روز، نسل نوپای جامعه را درجهت رشد همه‌جانبه به ویژه توسعه‌ی مهارت‌های اساسی موردنیاز رهنمود گردد.



و اهداف جزئی آن به شرح زیر است :

۱- آشنایی با اصول، رویکرد، اهداف، محتوا، روش تدریس و شیوه‌ی ارزش‌یابی برنامه‌های درسی دوره‌ی ابتدایی.

۲- کسب مهارت در نقد و بررسی و تحلیل برنامه‌های درسی دوره‌ی ابتدایی و ایفای نقش مؤثر در اجرای آن‌ها .

۳- کسب نگرش‌های لازم جهت همراه شدن با دانش جدید در حوزه‌ی آموزش ابتدایی.

٤) توانایی‌ها و صلاحیت‌ها

انتظار می‌رود پس از پایان دوره، دانشجومعلمان صلاحیت‌ها و توانایی‌های زیر را کسب نمایند.

الف) حوزه‌ی شناخت

۱- آشنایی با نحوه‌ی کسب دانش جهت توسعه‌ی دانش آموزی در موضوعات درسی

۲- آشنایی با نقش تربیتی جامعه (نهادهای اجتماعی، فرهنگی و...) و خانواده و مدرسه

۳- شناخت نقش خود به عنوان معلم تسهیل‌کننده در فرایند یادگیری

٤- شناخت مهارت‌های اساسی فرایند تفکر

۵- آشنایی با نظرات و اصول یادگیری در دوره‌ی ابتدایی

٦- آشنایی با اصول طراحی آموزشی به منظور ایجاد انعطاف در اجرای برنامه‌های درسی متناسب با شرایط یادگیرنده.

۷- آشنایی با منابع یادگیری و نحوه‌ی بهره‌گیری از آن در توسعه‌ی توانمندی‌های حرفه‌ای خود

۸- آشنایی با فرایند برنامه‌ریزی درسی

۹- آشنایی با منابع یادگیری، نحوه‌ی تدارک و به‌کارگیری آن در طراحی آموزشی

۱۰- شناخت ویژگی‌های رشد دانش‌آموزان در دوره‌ی ابتدایی به منظور تسهیل رشد همه جانبه‌ی آن‌ها

۱۱- آشنایی با روش‌های مطالعه و تحقیق

۱۲- شناخت اصول آموزش و پرورش دوره‌ی ابتدایی به منظور بهره‌گیری از آن‌ها در امر یادگیری دانش‌آموزان

۱۳- آشنایی با شیوه‌های مختلف تدریس و ارزش‌یابی از عملکرد دانش‌آموزان در حوزه‌های مختلف یادگیری



ب) حوزه‌ی مهارت

۱- ارتقای سطح مهارت‌های حرفه‌ای متناسب با اهداف برنامه‌های درسی دوره‌ی ابتدایی

۲- ارتقای مهارت در برقراری روابط مؤثر با دانش‌آموزان و اولیای مدرسه و جامعه به منظور بهبود شرایط یادگیری

۳- کسب مهارت به منظور ایفای نقش حرفه‌ای خود به عنوان تسهیل‌کننده‌ی یادگیری

٤- کسب مهارت به منظور طراحی ابزارهای سنجش و اندازه‌گیری

۵- کسب توانایی طراحی محتوای آموزشی در زمینه‌ی موضوعات درسی با تأکید بر شیوه‌ی فعالیت محور

٦- کسب مهارت به منظور بهره‌گیری از تجارب یادگیری (فردی و جمعی) در ارتقای توانایی‌های خود

۷- کسب مهارت حرفه‌ای از طریق گسترش فعالیت‌های پژوهشی و مشارکتی

۸- توانایی توسعه‌ی ارزش‌ها و مهارت‌های فردی و جمعی دانش‌آموزان

۹- کسب توانایی در به‌کارگیری مهارت‌های تفکر در فرایند یاددهی-یادگیری

۱۰- کسب مهارت در ارزیابی عملکرد خود در فرایند یاددهی-یادگیری

۱۱- توانایی بهره‌گیری از شیوه‌های ارزش‌یابی به منظور تعیین سطح عملکرد دانش‌آموزان در دروس مختلف

۱۲- کسب مهارت در تلفیق مفاهیم و مهارت‌های دروس مختلف

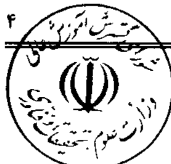
۱۳- کسب مهارت در تحلیل محتوا و انتخاب و سازمان‌دهی مجدد آن جهت غنی‌سازی برنامه‌های درسی

مشاغل فارغ‌التحصیلان :

آموزگاران دوره‌ی ابتدایی

۵) ضوابط و شرایط کلی پذیرش

کلیه‌ی فارغ‌التحصیلان دوره‌ی کاردانی رشته آموزش و پرورش ابتدایی و آموزش کودکان استثنایی که دارای پست آموزگاری و ۳ سال سابقه‌ی تدریس (منتهی به سال آزمون) در دوره‌ی ابتدایی باشند، می‌توانند در این آزمون شرکت نمایند.



٦) طول دوره و شکل نظام

طول دوره کارشناسی ناپیوسته، دو سال می‌باشد و کلیه‌ی دروس در نظام آموزش واحدی و در چهار نیم سال ارائه می‌گردد. هر نیم سال تحصیلی ١٦ هفته بوده و زمان تدریس هر واحد نظری در یک نیم سال ١٦ ساعت، هر واحد عملی ٣٢ ساعت و هر واحد کارگاهی ٤٨ ساعت می‌باشد.

٧) واحدهای درسی

تعداد کل واحدهای درسی دوره کارشناسی ناپیوسته آموزش ابتدایی ٧٠ واحد به شرح زیر است :

دروس عمومی	٨ واحد	(جدول ١)
دروس تربیتی	٩ واحد	(جدول ٢)
دروس اصلی و تخصصی	٤٣ واحد	(جدول ٣)
دروس انتخابی	١٠ واحد	(جدول ٤)
جمع	**٧٠ واحد**	

توجه : دانشجویانی که با مدرک کاردانی غیر مرتبط با رشته در این دوره پذیرفته شده اند موظف اند حسب تشخیص گروه آموزشی ذی‌ربط در واحد پذیرنده تعدادی از دروس جدول ٥ را به عنوان جبرانی بگذرانند .

٨) مواد و ضرایب امتحانی

مواد امتحانی	ضرایب	منابع
کلیات روش‌ها و فنون تدریس	٣	دروس دوره کاردانی
روان‌شناسی تربیتی	٣	دروس دوره کاردانی
سنجش و اندازه‌گیری	٣	دروس دوره کاردانی
زبان خارجه	٢	دروس دوره کاردانی
اصول و مبانی آموزش و پرورش ابتدایی	٢	دروس دوره کاردانی
روش تدریس فارسی	٢	دروس دوره کاردانی
روش تدریس ریاضی	٢	دروس دوره کاردانی
روش تدریس علوم تجربی	٢	دروس دوره کاردانی



جدول ۱) دروس عمومی

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت			پیش‌نیاز
			نظری	عملی	جمع	
ع ۱	تاریخ اسلام	۲	۳۲	–	۳۲	
ع ۲	متون اسلامی	۲	۳۲	–	۳۲	
ع ۳	زبان خارجی	۳	٤۸	–	٤۸	
ع ٤	تربیت بدنی (۲)	۱	–	۳۲	۳۲	
جمع تعداد واحد/ ساعات دروس		۸	۱۱۲	۳۲	۱٤٤	

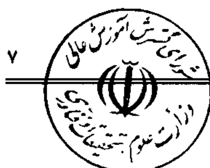
جدول ۲) دروس تربیتی

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت			پیش‌نیاز
			نظری	عملی	جمع	
ت ۱	اصول و فلسفه آموزش و پرورش	۳	٤۸	–	٤۸	–
ت ۲	مبانی برنامه‌ریزی درسی	۲	۳۲	–	۳۲	اصول و فلسفه آموزش و پرورش
ت ۳	سازمان و مدیریت در آموزش و پرورش	۲	۳۲	–	۳۲	–
ت ٤	روش تحقیق با تأکید بر علوم تربیتی	۲	۱٦	۳۲	٤۸	–
جمع تعداد واحد/ ساعات دروس		۹	۱۲۸	۳۲	۱٦۰	–



جدول ۳) دروس اصلی و تخصصی

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت: نظری	ساعت: عملی	ساعت: کارگاهی	ساعت: جمع	پیش‌نیاز
۱	روان‌شناسی رشد	۲	۳۲	-	-	۳۲	
۲	روان‌شناسی یادگیری	۲	۳۲	-	-	۳۲	روان‌شناسی رشد
۳	روش‌های آماری در علوم تربیتی	۲	۳۲	-	-	۳۲	
٤	روان‌شناسی زبان (با تأکید بر آموزش زبان فارسی)	۳	۳۲	۳۲	-	٦٤	
۵	آموزش هنر در دوره‌ی ابتدایی	۲	١٦	۳۲	-	٤٨	روش‌های نوین یاددهی-یادگیری و کاربرد آن در دوره ابتدایی
٦	آموزش ریاضی دوره‌ی ابتدایی	۲	١٦	۳۲	-	٤٨	روش‌های نوین یاددهی-یادگیری و کاربرد آن در دوره ابتدایی
۷	آموزش علوم‌تجربی دوره‌ی ابتدایی	۲	١٦	۳۲	-	٤٨	روش‌های نوین یاددهی-یادگیری و کاربرد آن در دوره ابتدایی
۸	آموزش مطالعات اجتماعی دوره‌ی ابتدایی	۲	١٦	۳۲	-	٤٨	روش‌های نوین یاددهی-یادگیری و کاربرد آن در دوره ابتدایی
۹	روش تدریس تربیت‌بدنی	۲	١٦	۳۲	-	٤٨	
۱۰	روش تدریس تعلیمات دینی	۲	١٦	۳۲	-	٤٨	
۱۱	روش‌های نوین یاددهی-یادگیری و کاربرد آن در دوره‌ی ابتدایی	۳	۳۲	۳۲	-	٦٤	
۱۲	تحلیل برنامه‌های درسی دوره‌ی ابتدایی	۲	١٦	۳۲	-	٤٨	مبانی برنامه‌ریزی درسی
۱۳	تحلیل محتوای کتاب‌های درسی دوره‌ی ابتدایی(۱)	۲	١٦	۳۲	-	٤٨	تحلیل برنامه های درسی دوره ابتدایی
١٤	تحلیل محتوای کتاب‌های درسی دوره‌ی ابتدایی(۲)	۲	١٦	۳۲	-	٤٨	تحلیل محتوای کتاب‌های درسی دوره ابتدایی (۱)
۱۵	طراحی آموزش	۲	-	-	۹٦	۹٦	روش‌های نوین یاددهی-یادگیری و کاربرد آن در دوره ابتدایی
١٦	ارزش‌یابی پیشرفت تحصیلی	۲	١٦	-	٤٨	٦٤	طراحی آموزشی
۱۷	فعالیت‌های پرورشی-اجتماعی	۲	۳۲	-	-	۳۲	
۱۸	کاربرد نرم‌افزارهای رایانه‌ای در آموزش ابتدایی	۲	١٦	-	٤٨	٦٤	طراحی آموزشی
۱۹	طراحی و مطالعه‌ی مسائل یادگیری و آموزش	۳	١٦	٦٤	-	۸۰	
۲۰	زبان تخصصی (متون تخصصی در آموزش و پرورش ابتدایی)	۲	۳۲	-	-	۳۲	
	جمع واحدها	٤۳	٤١٦	٤١٦	۱۹۲	۱۰۲٤	



جدول ٤) دروس انتخابی

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت			پیش‌نیاز
			نظری	عملی	جمع	
۲۱	آموزش و پرورش تطبیقی	۲	۳۲	-	۳۲	
۲۲	جامعه‌شناسی آموزش و پرورش	۲	۳۲	-	۳۲	—
۲۳	روش‌های استفاده از منابع یادگیری	۲	۳۲	-	۳۲	روانشناسی رشد
۲٤	روان‌شناسی بازی	۲	۳۲	-	۳۲	روانشناسی یادگیری
۲۵	اصول بهداشت و کمک‌های اولیه	۲	۳۲	-	۳۲	
۲٦	مشاوره‌ی کودک	۲	۳۲	-	۳۲	
۲۷	شیوه‌های مطالعه و کتاب‌خوانی	۲	۳۲	-	۳۲	
جمع تعداد واحد/ ساعات دروس		**۱٤**	**۲۲٤**	-	**۲۲٤**	

دانشجویان می‌بایست از بین دروس این جدول ، تعداد ۱۰ واحد درسی را انتخاب و الزاماً بگذرانند .



فصل دوم

جدول واحدهای درسی شامل :

دروس عمومی ، تربیتی ، اصلی تخصصی ،

انتخابی تخصصی ، جبرانی

روان‌شناسی رشد



تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری **کد درس :** ۰۱

مدت ساعت آموزش : ۳۲ ساعت

پیش‌نیاز : ندارد

هدف :

آشنایی با ویژگی‌ها و مراحل مختلف رشد و تحول جسمانی، روانی، عاطفی، هیجانی، اجتماعی و اخلاقی کودکان

سرفصل دروس :

- تعریف و تبیین مفاهیم
  - رشد Growth
  - تحول Development
  - رسش Matoration
  - یادگیری Learning
- بیان شباهت‌ها و تفاوت‌های هریک و اهمیت هماهنگی بین مفاهیم فوق
- تعریف و توضیح موضوع روان‌شناسی رشد و تحول دوران کودکی و نوجوانی
  - تعریف مشخصه‌ها و ویژگی‌های هریک از مراحل کودکی و نوجوانی به‌منظور شناخت و تحقق نیازها
- بررسی آهنگ تحول و رشد کودکان (جسمانی ، ذهنی ، عاطفی ، اجتماعی ، اخلاقی) از تولد تا ٦ سالگی ، ١٢-٦ سالگی ، ١٨-١٢ سالگی
- عوامل مؤثر بر رشد و تحول (ژنتیکی ، محیطی)
  - نقش خانواده و همسالان در رشد و شخصیت کودک و نوجوان
  - نقش رسانه‌های گروهی و فناوری‌های اطلاعاتی-ارتباطی در رشد و شخصیت کودک و نوجوان
- آگاهی از رشد و تحول جسمانی در دوران کودکی و نوجوانی
  - آگاهی از مراحل رشد حسی - حرکتی (نظریه پیاژه ، آرنولد گزل)
  - آگاهی از مراحل رشد اجتماعی و اخلاقی در دوران کودکی و نوجوانی (نظریه پیاژه ، کهلبرگ ، آلبرت بندورا)
  - آگاهی از مراحل رشد هیجانی-عاطفی در دوران کودکی و نوجوانی (تغییرات هیجانی ، شدت نحوه‌ی بروز ، مدت) استمرار آن و نحوه مقابله معلم در شناخت بهتر یادگیرنده
  - رشد جنسی-ویژگی‌های جنسی و تمایلات جنسی در دوران کودکی و نوجوانی ، تغییرات هورمونی غدد و رابطه آن با وضعیت ظاهری
  - مسائل و مشکلات دوران کودکی و نوجوانی (دزدی ، دروغگویی ، فرار از خانه ، کم‌رویی، سوء استفاده جنسی ، ترس ، خشم ، مهرطلبی)



روان‌شناسی یادگیری

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری **کد درس : ۰۲**

مدت ساعت آموزش : **۳۲ ساعت**

پیش‌نیاز : روان‌شناسی رشد

هدف : آموزش نظریه ها ، مفاهیم یادگیری و کاربرد آموزشی آن‌ها

سرفصل درس : (برای ۳۲ ساعت در یک نیمسال تحصیلی)

کلیات

- تعریف مفهوم یادگیری و انتقادات وارد بر آن
- اهمیت یادگیری در طول زندگی (بدو تولد و دوره‌های مختلف زندگی)
- ارتباط یادگیری با رشد و تحول عصب شناختی و جسمانی (دیدگاه گزل، دونالدهب)

تبیین نظریه ها و انواع یادگیری

- نظریه رفتاری (ثرندایک، اسکینر)
- نظریه شناختی (برونر، آیزنر، آزوبل)
- نظریه اجتماعی (بندورا، ویگوتسکی)

عوامل مؤثر بر کیفیت یادگیری

- شرایط یادگیرندگان
- برنامه درسی
- فرایند یاددهی-یادگیری
- سازمان‌دهی محیط یادگیری
- شرایط معلمان و بررسی نیازهای آن‌ها
- تعامل عوامل فوق و سازمان‌دهی یادگیری

تبیین مفاهیم فراموشی، یادآوری، انتقال، راهبردهای شناختی و فراشناختی به عنوان عوامل تأثیرگـذار بر فرایند یادگیری

- بررسی عوامل مؤثر بر فراموشی در جریان یادگیری



تعریف و تبیین انگیزش در جریان یادگیری

- اهمیت و معنای انگیزش
- نظریه های انگیزش
- نظریه انسان‌گرایان در انگیزش (نظریه‌ی انگیزش مازلو)
- نظریه‌های رفتارگرایی در انگیزش
- انگیزش درونی و بیرونی
- راهبردهای افزایش انگیزش درونی
- نظریه‌های شناختی در انگیزش (نظریه اسناد)

نقش تنبیه و بدرفتاری در فرایند یاددهی-یادگیری

- تنبیه بدنی و اثر آن در کاهش انگیزه و افت تحصیلی
- بدرفتاری هیجانی (توهین، تحقیر، تمسخر، بی‌توجهی)

تعریف مشکلات و اختلالات یادگیری در دانش‌آموزان

- اختلالات یادگیری خواندن، مشخصه و ویژگی ها و راه‌حل
- اختلالات دیکته، مشخصه و ویژگی‌ها و راه‌حل
- اختلالات ریاضی، مشخص و ویژگی‌ها و راه‌حل

روش های آماری در علوم تربیتی

تعداد واحد : ۲



نوع واحد : نظری   **کد درس :** ۰۳

مدت ساعت آموزش : ۳۲ ساعت

پیش‌نیاز : ندارد

هدف :

۱- آشنایی با مفاهیم اساسی علم آمار

۲- آشنایی با کاربرد آمار توصیفی در تعلیم و تربیت

۳- آشنایی با قواعد اصلی احتمالات و کاربرد آن‌ها

٤- آشنایی با روش‌های تجزیه و تحلیل آماری در آموزش و پرورش

سرفصل دروس :

- مفاهیم اساسی علم آمار* تعریف و اهمیت کاربرد آمار در علوم تربیتی
- توزیع فراوانی ها و روش‌های گرافیک (رسم جدول و نمودار)
- معیارهای تمایل مرکزی (میانه، نما و میانگین)
- شاخص‌های پراکندگی، چولگی و پخش (دامنه تغییر، نقاط درصدی، انحراف استاندارد واریانس)
- احتمالات و توزیع دوجمله‌ای
- منحنی طبیعی
- همبستگی، پیش‌بینی و همبستگی
- روش‌های نمونه‌گیری
- تست‌های معنی‌دار بودن
- مقایسه‌ی فراوانی‌های مشهود با فراوانی‌های موردانتظار و تست کا دو.



روان‌شناسی زبان (با تأکید بر آموزش زبان فارسی)

تعداد واحد : ۳ = ۲ + ۱

نوع واحد : نظری و عملی **کد درس :** ۰٤

مدت ساعت آموزش : ٦٤ ساعت

پیش‌نیاز : ندارد

هدف : آشنایی با زبان شناسی آموزش زبان فارسی

سرفصل دروس شامل :

فصل اول : کلیات

- تفاوت روان- زبان‌شناسی (Psycholinguistics) و روان‌شناسی زبان (Psychology of language)
- موضوع روان‌شناسی زبان
- انواع روان‌شناسی زبان (شاخه‌های روان‌شناسی زبان)
- تاریخچه‌ی روان‌شناسی زبان
- روان‌شناسی زبان به عنوان علمی میان رشته‌ای
- روان‌شناسی زبان به عنوان یکی از علوم سازنده‌ی علم شناخت
- روان‌شناسی زبان و مدل پردازش اطلاعات
- دانش زبانی
- ساختار زبان و حوزه‌های زبان‌شناسی
- واج و واج‌شناسی
- تکواژ و صرف
- گروه و نحو
- جمله و نحو
- معنی و معنی‌شناسی و کاربردشناسی

فصل دوم : درک زبان شامل :

- خواندن
- انواع خواندن
- آمادگی برای خواندن
- مراحل خواندن
- مدل‌های درک خواندن

- مدل‌های داده بنیاد
- مدل‌های مفهوم بنیاد
- مدل‌های تعاملی



فصل سوم : تولید زبان شامل :

- نوشتن
- انواع نوشتن
- آمادگی برای نگارش
- مدل‌های نگارش

فصل چهارم : واژگان شامل :

- واژگان ذهنی
- سازمان واژگان ذهنی
- مدل‌های دستیابی واژگانی
- انواع واژگان
- واژگان و خواندن
- واژگان و نگارش

فصل پنجم : فراگیری زبان شامل :

- مرحله‌ی پیش زبانی
- مرحله‌ی زبانی
- مرحله‌ی تک واژه‌ای
- مرحله‌ی گفتار تلگرافی
- رشد نحو
- رشد واژگان

فصل ششم : زبان و تفکر شامل :

- فرضیه‌ی ساپیر، ورف
- نسبت زبان، جبر زبانی
- روایت قوی فرضیه
- روایت ضعیف فرضیه
- انتقاد روش (Rosch) بر فرضیه



آموزش هنر در دوره ابتدایی

تعداد واحد : ۲ = ۱ + ۱

نوع واحد : نظری و عملی　　**کد درس :** ۰۵

مدت ساعت آموزش : ۴۸ ساعت

پیش‌نیاز : کد ۱۱

هدف : پس از پایان درس، انتظار می‌رود دانشجویان دانش، مهارت و نگرش‌های زیر را کسب کنند .

- توانایی تدوین اهداف، روش تدریس و شیوه‌ی ارزش‌یابی برنامه درسی هنر
- توانایی طراحی فعالیت‌های یادگیری متناسب با برنامه درسی هنر
- توانایی بهره‌گیری از روش‌های فعال یادگیری در آموزش موضوعا ت مختلف هنری
- توانایی پرورش قدرت خلاقیت و تخیل دانش‌آموزان
- توجه به رویکرد تلفیق در آموزش

فصل اول : کلیات شامل :

- اهمیت ، ضرورت و فلسفه وجودی درس هنر در دوره ابتدایی
- نقش آموزش هنر در شخصیت فردی و اجتماعی دانش‌آموزان
- نقش آموزش هنر در پرورش حس زیبایی‌شناسی
- پرورش قدرت تخیل و ذهنیت فردی دانش‌آموزان
- تقویت و هماهنگی حواس از طریق فعالیت‌های هنری
- نقش تربیت هنری در یادگیری و آموزش سایر موضوعات درسی
- چگونگی تلفیق رشته‌های مختلف هنری در آموزش هنر
- نقش خانواده و مدرسه در آموزش هنر
- ضرورت توجه به تفاوت‌های فردی در آموزش هنر

فصل دوم : روش‌های آموزش و ارزش‌یابی درس هنر شامل :

- روش مطالعه مستقل، یادگیری مشارکتی و کاوشگری و نقش آن در توسعه مهارت‌ها و نگرش‌های هنری
- روش مطالعه مستقل، یادگیری مشارکتی و کاوشگری و نقش آن در پرورش ابعاد شخصیت دانش‌آموزان
- نقش معلم و دانش‌آموز در روش مطالعه مستقل، یادگیری و کاوشگری
- آموزش درس هنر با تأکید بر رویکرد تلفیق موضوعات مختلف در رشته هنر
- بازی ، خلاقیت و ایجاد لحظه‌های شاد در اجرای فعالیت‌های هنری
- نحوه‌ی سازمان‌دهی منابع، شرایط، فضا و ... متناسب با ارزش‌های یادگیری مشارکتی، کاوشگری و مطالعه‌ی مستقل
- ارزش‌یابی از یادگیری براساس روش یادگیری مشارکتی-کاوشگری و مطالعه مستقل
- موانع ، مشکلات و محدودیت‌ها در آموزش هنر
- نحوه‌ی تدارک منابع یادگیری در اجرای فعالیت‌های یادگیری

فصل سوم : طراحی آموزشی

- طراحی آموزشی براساس هریک از روش‌های یادگیری مشارکتی-کاوشگری و مطالعه مستقل



آموزش ریاضی در دوره‌ی ابتدایی

تعداد واحد : ۲ = ۱ + ۱

نوع واحد : نظری و عملی **کد درس :** ۰۶

مدت ساعت آموزش : ۴۸ ساعت

پیش‌نیاز : کد ۱۱

هدف :

- درک اهمیت و ضرورت آموزش ریاضی
- کسب مهارت در ایجاد ارتباط بین آموزش ریاضی و دیگر موضوعات دوره
- آشنایی با نظریه های یادگیری و ارتباط آن با آموزش ریاضی
- آشنایی با ساختار تفکر شهودی و اهمیت آن در آموزش ریاضی
- آشنایی با شیوه‌های آموزش و ارزش‌یابی از یادگیری ریاضی براساس الگوهای فراشناخت و حل مسأله
- آشنایی با منابع و تجهیزات و چگونگی بهره‌گیری از آن‌ها در آموزش و ارزش‌یابی از یادگیری ریاضی
- آشنایی با موانع، مشکلات و محدودیت های در آموزش و ارزش‌یابی از یادگیری ریاضی براساس الگوی فراشناخت و حل مسأله
- کسب مهارت در طراحی درس براساس الگوهای فراشناخت و حل مسأله
- پرورش نگرش‌های ضروری جهت فعال کردن دانش‌آموزان در «خودآموزی»

سرفصل‌های درس :

فصل اول : کلیات شامل :

- مفاهیم ، تعاریف ، اصول و اهمیت فلسفه وجودی درس آموزش ریاضی در برنامه‌ی درسی دوره‌ی ابتدایی.
- آموزش ریاضی و طبیعت
- آموزش ریاضی و زندگی روزمره
- آموزش ریاضی و پرورش مهارت‌های فرایند تفکر
- آموزشی ریاضی و فن‌آوری
- آموزش ریاضی و دروس دیگر

فصل دوم : نظریات یادگیری و آموزش ریاضی شامل :

- نظریه رفتارگرایی و آموزش ریاضی



- نظریه ساختارگرایی و آموزش ریاضی
- نظریه فراشناخت و آموزش ریاضی

کار عملی: ارائه مثال‌هایی از کاربرد نظریات یادگیری در آموزش ریاضی (از کتاب‌های درسی دوره‌ی ابتدایی کشف و یا تولید شود)

فصل سوم : تفکر شهودی شامل :

- تفکر شهودی چیست ؟
- نقش و اهمیت تفکر شهودی در آموزش ریاضی
- استفاده از تفکر شهودی در آموزش ریاضی
- روش حل مسأله و تفکر شهودی
- مدل چهار مرحله‌ای جرج پولیا و راهبردهای حل مسأله

فصل سوم : آموزش ریاضی شامل :

- طراحی چند مسأله براساس مدل پولیا
- روش‌های تدریس و ارزش‌یابی یادگیری ریاضی براساس الگوی فراشناخت و حل مسأله
- فرایند تدریس و ارزش‌یابی یادگیری ریاضی براساس الگوی فراشناخت و حل مسأله
- تأثیر به‌کارگیری الگوی فراشناخت (در تدریس و ارزش‌یابی ریاضی) در توسعه مفاهیم ، نگرش‌ها و مهارت‌های مرتبط با آموزش ریاضی
- نقش معلم و دانش‌آموز در آموزش ریاضی براساس الگوی فراشناخت وحل مسأله
- تدریس و ارزش‌یابی از یادگیری براساس الگوی فراشناخت و امکان تلفیق موضوعات درسی مختلف
- سازمان‌دهی منابع، شرایط، امکانات ، فضاها ، ... در آموزش ریاضی بر اساس الگوی فراشناخت و حل مسأله
- موانع ، مشکلات و محدودیت‌های آموزش ریاضی براساس الگوی فراشناخت و حل مسأله
- طراحی آموزش و ارزش‌یابی یادگیری ریاضی براساس الگوی فراشناخت و حل مسأله

فصل چهارم :

- آشنایی با NCTM و استانداردهای آن
- استانداردهای آموزش و ارزش‌یابی ریاضی
- تولیدچند نمونه ابزار برای ارزش‌یابی از یادگیری یک یا چند مفهوم ریاضی براساس الگوی فراشناخت و حل مسأله

آموزش علوم تجربی دوره‌ی ابتدایی



تعداد واحد : ۲ = ۱ + ۱

نوع واحد : نظری و عملی　　　　**کد درس :** ۰۷

مدت ساعت آموزش : ٤٨ ساعت

پیش‌نیاز : کد ۱۱

هدف :

- آشنایی با فلسفه و هدف‌های آموزش علوم
- آشنایی با سیر تحول در آموزش علوم
- آشنایی با نقش معلم در برنامه‌ی آموزش علوم (مهارت‌های حرفه‌ای ، نگرش‌های ضروری)
- کسب مهارت در زمینه‌ی تلفیق موضوعات درسی مختلف با درس علوم
- کسب مهارت در برقراری ارتباط بین آموزش علوم و زندگی
- آشنایی با چگونگی مناسب‌سازی فضای مدرسه برای تحقق هدف‌های برنامه‌ی درسی علوم
- آشنایی با مهارت های پایه در آموزش علوم ابتدایی
- کسب مهارت در به کارگیری مهارت‌های پایه آموز ش علوم در تدریس

سرفصل‌های درس :

فصل اول : کلیات شامل :

- مفاهیم و تعاریف در آموزش علوم
- ضرورت و اهمیت آموزش علوم در برنامه‌ی درسی دوره‌ی ا بتدایی
- مروری بر تحول در هدف‌های آموزش علوم
- هدف‌های نوین در آموزش علوم (مهارت‌ها، نگرش‌ها و دانستنی‌ها)

فصل دوم : آموزش علوم شامل :

- رویکرد ساختارگرایی در آموزش علوم
- راهبردهای آموزش علوم (تحریک کنجکاوی ، پرسش‌گری ، لذت‌بخش کردن)
- فنون مشارکت دادن فراگیران در فرایند آموزش علوم
- نگرش‌های اساسی در آموزش علوم و نقش معلم در پرورش آن‌ها
- نقش دانش معلم در فعال کردن فرایند یادگیری
- روش‌های پرورش مهارت‌های فرایند تفکر
- روش‌های غنی‌سازی برنامه آموزش علوم

کار عملی : تولید محتوای آموزشی (یک درس) بر اساس رویکرد تلفیق آموزش علوم با سایر موضوعات درسی و توجه به آموخته‌های فصل

فصل سوم : روش‌های تدریس و ارزش‌یابی شامل :



الف - روش انتقالی

- یادگیری از طریق روش ا نتقالی و مراحل آن
- روش انتقالی و توسعه مفاهیم، نگرش‌ها و مهارت‌های مرتبط با آموزش علوم
- نقش معلم و دانش‌آموز در آموزش علوم به طریق روش انتقالی
- روش انتقالی و امکان تلفیق موضوعات مختلف در آموزش علوم
- سازمان‌دهی منابع، شرایط ، امکانات ، فضاها ، ... در آموزش علوم به روش انتقالی
- شادی ، بازی و خلاقیت در یادگیری علوم به روش انتقالی
- ارزش‌یابی از یادگیری دانش‌آموزان در آموزش علوم به روش انتقالی
- موانع ، مشکلات و محدودیت‌ها در آموزش علوم‌تجربی به روش انتقالی

فعالیت عملی : طراحی آموزشی یک واحد یادگیری آموزش علوم تجربی براساس روش انتقالی

ب - روش فرایندی

- یادگیری از طریق روش فرایندی و مراحل آن
- نقش روش فرایندی در توسعه مفاهیم ، نگرش‌ها و مهارت‌های مرتبط با آموزش علوم‌تجربی
- نقش معلم و دانش‌آموز در آموزش علوم به روش فرایندی
- روش فرایندی و امکان تلفیق موضوعات مختلف در آموزش علوم
- سازمان‌دهی منابع، شرایط، امکانات ، فضاها ، ... در آموزش علوم به روش فرایندی
- شادی، بازی و خلاقیت در یادگیری به روش فرایندی
- ارزش‌یابی از یادگیری دانش‌آموزان در آموزش علوم به روش فرایندی
- موانع، مشکلات و محدودیت‌ها در آموزش علوم به روش فرایندی

فعالیت عملی : طراحی آموزشی یک واحد یادگیری آموزش علوم‌تجربی براساس روش فرایندی

ج - روش تعاملی

- یادگیری از طریق روش تعاملی و مراحل آن
- نقش روش تعاملی درتوسعه مفاهیم، نگرش‌ها و مهارت‌های مرتبط با آموزش علوم
- نقش معلم و دانش‌آموز در آموزش علوم به روش تعاملی
- روش تعاملی و امکان تلفیق موضوعات مختلف در آموزش علوم
- سازمان‌دهی منابع، شرایط، امکانات ، فضاها، ... در آموزش علوم به روش تعاملی
- شادی، بازی و خلاقیت آموزش علوم به روش تعاملی
- ارزش یابی از یادگیری دانش‌آموزان در درس علوم‌تجربی به روش تعاملی
- موانع، مشکلات و محدودیت‌ها در آموزش علوم به روش تعاملی

فعالیت عملی : طراحی آموزشی یک واحد یادگیری آموزش علوم‌تجربی براساس روش تعاملی

آموزش مطالعات‌اجتماعی دوره ابتدایی



تعداد واحد : ۲ = ۱ + ۱

نوع واحد : نظری - عملی **کد درس :** ۰۸

مدت ساعت آموزش : ۴۸ ساعت

پیش‌نیاز : کد ۱۱

اهداف :

پس از پایان درس انتظار می‌رود دانشجویان :

۱- با مبانی و اهداف برنامه درسی مطالعات‌اجتماعی دوره ابتدایی آشنا شوند.

۲- با رویکردهای آموزشی مطالعات‌اجتماعی آشنا شده و توانایی بهره‌گیری از آن را به دست آورند.

۳- با اصول و روش‌های تدریس مطالعات‌اجتماعی دوره ابتدایی آشنا شوند.

٤- با منابع یادگیری، مواد و وسایل آموزشی در تدریس مطالعات‌اجتماعی آشنا شوند.

۵- در تدریس مطالعات‌اجتماعی دوره ابتدایی توانایی لازم را به دست آورند.

سرفصل‌ها :

فصل اول : مفاهیم و تعاریف

۱- تعریف مطالعات‌اجتماعی

۲- ضرورت و اهمیت تربیت اجتماعی

۳- خاستگاه و جایگاه برنامه درسی مطالعات‌اجتماعی

٤- مطالعات‌اجتماعی و زندگی

فصل دوم : مبانی و اهداف و اصول مطالعات‌اجتماعی

۱- مبانی اجتماعی مطالعات‌اجتماعی

۲- مبانی روان‌شناختی مطالعات‌اجتماعی

۳- مبانی فلسفی مطالعات‌اجتماعی

٤- اهداف برنامه درسی مطالعات‌اجتماعی

اصول حاکم بر انتخاب و سازمان‌دهی محتوا

۱- تلفیق مهارت‌ها و مفاهیم در حوزه‌های یادگیری

۲- تأکید بر فرهنگ و نظام ارزشی جامعه

۳- توجه به پدیده‌ها و رویدادهای پیرامون زندگی دانش‌آموز

٤- توجه به کاربردی بودن در انتخاب محتوا

۵- لزوم برقراری ارتباط با سایر دروس دوره ابتدایی و بهره‌گیری از آن‌ها در ثمربخشی برنامه مطالعات‌اجتماعی

٦- توجه به تجربیات دانش‌آموزان در سازمان‌دهی محتوا

اصول حاکم بر روش‌های تدریس :



۱- استفاده از پدیده‌ها و رویدادهای زندگی دانش‌آموز

۲- مواجه ساختن دانش‌آموز با مسائل و معماهای مناسب

۳- بهره‌گیری از مجموعه قوا و احساسات دانش‌آموز

٤- ارتباط دادن دروس مطالعات‌اجتماعی با سایر دروس دوره ابتدایی

۵- تأکید بر تجارب اجتماعی دانش‌آموز

کار عملی :

۱- فهرست مثال‌هایی از کاربرد اصول در انتخاب و سازمان‌دهی محتوا

۲- بیان ارتباط اصول با مبانی موردنظر در آموزش مطالعات‌اجتماعی

فصل سوم : روش‌های تدریس در مطالعات‌اجتماعی

الف- روش مشاهده

۱- تعریف یادگیری از طریق مشاهده، مراحل روش مشاهده، مبانی نظری روش

۲- نقش روش مشاهده در توسعه مفاهیم، نگرش‌ها ی مرتبط با آموزش درس مطالعات‌اجتماعی

۳- نقش معلم و دانش‌آموزان در روش مشاهده

٤- توجه به رویکرد تلفیقی در آموزش مطالعات‌اجتماعی به روش مشاهده

۵- سازمان‌دهی منابع، شرایط و امکانات، فضاها و ... در آموزش مطالعات‌اجتماعی به روش مشاهده

٦- ارزش‌یابی از یادگیری به روش مشاهده در آموزش مطالعات‌اجتماعی

۷- موانع، مشکلات و محدودیت‌ها در آموزش مطالعات‌اجتماعی به روش مشاهده

فعالیت عملی:

طراحی آموزشی یک واحد یادگیری مطالعات‌اجتماعی براساس روش مشاهده توسط دانشجویان

ب- روش حل مسئله

۱- تعریف روش حل مسئله، شرایط اجرای روش حل مسئله، مراحل روش حل مسئله

۲- نقش روش حل مسئله در توسعه مفاهیم، نگرش‌های مرتبط با آموزش درس مطالعات‌اجتماعی

۳- نقش معلم و دانش‌آموزان در روش حل مسئله

٤- توجه به رویکرد تلفیقی در آموزش مطالعات‌اجتماعی به روش حل مسئله

۵- سازمان‌دهی منابع، شرایط و امکانات، فضاها و ... در آموزش مطالعات‌اجتماعی به روش حل مسئله

٦- ارزش‌یابی از یادگیری به روش حل مسئله در آموزش مطالعات‌اجتماعی

۷- موانع ، مشکلات و محدودیت‌ها در آموزش مطالعات‌اجتماعی به روش حل مسئله

فعالیت عملی :

طراحی آموزشی یک واحد یادگیری مطالعات‌اجتماعی براساس روش حل مسئله توسط دانشجویان



ج- روش بحث گروهی

۱- تعریف روش بحث گروهی، ویژگی موضوعاتی که می‌توان بـه روش بحـث گروهـی آموزش داد، مراحل اجرای روش بحث گروهی

۲- نقـش، روش بحـث گروهـــی در توســعه مفــاهیم، نگرش‌هــا مرتبــط بــا آمــوزش درس مطالعات‌اجتماعی

۳- نقش معلم و دانش‌آموزان در روش بحث گروهی

٤- توجه به رویکرد و تلفیقی در آموزش مطالعات اجتماعی به روش بحث گروهی

۵- سازمان‌دهی منابع، شرایط و امکانات، فضاها و.... در آموزش مطالعات‌اجتماعی به روش بحث گروهی

٦- ارزش‌یابی از یادگیری به روش بحث گروهی در آموزش مطالعات‌اجتماعی

۷- موانع، مشکلات و محدودیت‌ها در آموزش مطالعات‌اجتماعی به روش بحث گروهی

فعالیت عملی

طراحی آموزشی یک واحد یادگیری مطالعات‌اجتماعی براساس روش حل مسئله توسط دانشجویان

د- روش بازآفرینی

۱- تعریف روش بازآفرینی، شرایط اجرا، مراحل روش بازآفرینی

۲- نقش روش بازآفرینی در توسعه مفاهیم، نگرش‌ها مرتبط با آموزش درس مطالعات‌اجتماعی

۳- نقش معلم و دانش‌اموزان در روش بازآفرینی

٤- توجه به رویکرد تلفیقی در آموزش مطالعات‌اجتماعی به روش بازآفرینی

۵- سازمان‌دهی منـابع، شـرایط و امکانـات، فضاهـا و... در آمـوزش مطالعات‌اجتمـاعی بـه روش بازآفرینی

٦- ارزش‌یابی از یادگیری به روش بازآفرینی در آموزش مطالعات‌اجتماعی

۷- موانع، مشکلات و محدودیت‌ها در آموزش مطالعات‌اجتماعی به روش بازآفرینی

فعالیت عملی :

طراحی آموزشی یک واحد یادگیری مطالعات‌اجتماعی براساس روش بازآفرینی توسط دانشجویان

ارزش‌یابی :

فعالیت عملی و کار گروهی	۱۰ نمره
ارزش‌یابی کتبی	۱۰ نمره



فصل سوم

سرفصل دروس شامل :

اصلی - تخصصی و اختیاری

روش تدریس تربیت بدنی



تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری و عملی **کد درس :** ۰۹

مدت ساعت آموزش : ۴۸ ساعت

پیش‌نیاز : ندارد

هدف :

سرفصل درس :



روش تدریس تعلیمات دینی دوره ابتدایی

تعداد واحد : ۲ = ۱ + ۱

نوع واحد : نظری - عملی **کد درس :** ۱۰

مدت ساعت آموزش : ٤٨ ساعت

پیش‌نیاز : ندارد

هدف :

۱- آشنایی با مبانی و اهداف برنامه درسی تعلیم و تربیت دینی دوره ابتدایی

۲- آشنایی با اصول تعلیم و تربیت دینی دوره ابتدایی

۳- آشنایی با رویکردهای آموزشی برنامه درسی تعلیم و تربیت دینی دوره ابتدایی

٤- آشنایی با شیوه‌های آموزش برنامه درسی تعلیم و تربیت دینی دوره ابتدایی

۵- آشنایی با منابع یادگیری برنامه درسی تعلیم و تربیت دینی دوره ابتدایی

٦- آشنایی با شیوه‌های ارزش‌یابی پیشرفت تحصیلی تعلیم و تربیت دینی دوره ابتدایی

۷- کسب مهارت در تدریس مواد آموزشی تعلیم و تربیت دینی دوره ابتدایی

۸- کسب مهارت در تولید نگرش‌های جدید و توسعه‌ی آن با بهره‌گیری از منابع یادگیری (دین و زندگی)

سرفصل درس :

اصول :

۱- استفاده از تحریک کنجکاوی دانش‌آموزان به منظور بهره‌گیری از فطرت آن‌ها در تعلیم و تربیت دینی

۲- استفاده از روش‌های آموزش فعال

۳- استفاده از روش‌های هنری و زیبایی‌شناسی در تعلیم و تربیت دینی دوره ابتدایی

٤- بهره‌گیری از برخوردهای سلبی به جای برخوردهای اثباتی در تعلیم و تربیت دینی دوره ابتدایی

۵- تأکید بر تجارب ملموس و محسوس (مسائل زندگی) دانش‌آموزان در تعلیم و تربیت دینی دوره ابتدایی

٦- پیش‌بینی فرصت‌های یادگیری متناسب با قابلیت‌های متفاوت دانش‌آموزان دوره ابتدایی (انعطاف)

۷- بهره‌گیری از الگوهای عملی قابل پذیرش برای مخاطبان از زندگی ائمه(ع) در تعلیم و تربیت دینی دوره ابتدایی



۸- برقراری ارتباط با سایر دروس دوره ابتدایی

۹- پرهیز از موارد اختلاف ادیان و مذاهب در تعلیم و تربیت دینی دوره ابتدایی

۱۰- انعطاف در برخورد با دریافت‌های ذهنی دانش‌آموزان در زمینه‌ی مفاهیم دینی

فصل اول

۱- معنا و مفهوم تعلیم و تربیت دینی (تربیت دینی چیست و چه نیست؟)

۲- اهمیت و ضرورت تعلیم و تربیت دینی در دوره ابتدایی

۳- فرایند درونی‌سازی تربیت دینی

٤- مشارکت، همکاری و احترام متقابل، راهی برای شکل‌گیری انضباط درونی

۵- نقش معلم در تعلیم و تربیت دینی (رشد ارزش‌های دینی)

٦- نقش خانواده در تعلیم و تربیت دینی (رشد ارزش‌های دینی)

۷- نقش مدرسه و دیگر نهادهای اجتماعی در تعلیم و تربیت دینی (رشد ارزش‌های دینی)

۸- معارف دینی مناسب کودکان دروه ابتدایی

۹- نگرش‌های اساسی در تربیت دینی کودکان دوره ابتدایی (زیبایی‌شناسی ، زیبایی دوستی ، مهربانی ، همدردی ، دستگیری و ...)

فصل دوم

۱- روش تدریس و ارزش‌یابی

۲- مدل‌های آموزشی و تعلیم و تربیت دینی

۳- انواع مدل‌های آموزشی در تعلیم و تربیت دینی دوره ابتدایی (مدل انتقالی ، تعاملی ، کاوشگری)

٤- نقش معلم و دانش‌آموز در هریک از مدل‌های آموزشی تعلیم و تربیت دینی

۵- نقش هریک از مدل‌های آموزشی در سطوح مختلف دانش، مهارت و نگرش در تعلیم و تربیت دینی

٦- طراحی آموزشی با بهره‌گیری از مدل‌های آموزشی برای آموزش مفاهیم در تعلیم و تربیت دینی و شیوه‌ی ارزش‌یابی از آن

روش‌های نوین یاددهی–یادگیری و کاربرد آن در دوره‌ی ابتدایی

تعداد واحد : ۳ واحد ۲ + ۱

نوع واحد : نظری و عملی **کد درس :** ۱۱



مدت ساعت آموزش : ٦٤ ساعت

پیش‌نیاز : ندارد

اهدف :

انتظار می‌رود دانشجویان پس از پایان درس، دانش و مهارت‌های زیر را به‌دست آورند.

۱- با ویژگی‌های یادگیری در دوره‌ی ابتدایی آشنا شوند.

۲- با ویژگی روش‌های نوین یاددهی–یادگیری ، مراحل و روش‌های آن آشنا شوند.

۳- روش‌های موردنظر را در طراحی تدریس به‌کار گیرند.

سرفصل دروس :

فصل اول : ویژگی‌های یادگیری در دورهٔ ابتدایی

- عینی بودن
- عملی بودن
- سیال بودن
- ذوقی بودن
- تلفیقی بودن

فصل دوم : روش کاوشگری

ویژگی‌های روش کاوشگری

مراحل تدریس :

۱- رویارویی با مسأله

۲- گرد آوری داده‌ها

۳- بررسی و آزمایش داده‌ها و مجزاکردن متغیرها

٤- سازمان‌دهی،نظم یک توضیح

۵- تحلیل جریان کاوشگری.

اثرات آموزشی وپرورش :

٦- مهارتهای جریان علمی

۷- راهبردهایی برای کاوشگری خلاق

۸- روح خلاقیت

۹- استقلال دریادگیری

۱۰- تحمل ابهام

فصل سوم : روش کسب مفهوم (مهارتهای اساسی تفکر)



ویژگی‌های روش کسب مفهوم

مراحل تدریس :

۱- عرضهٔ مطالب و شناسایی مفهوم

۲- آزمون دست یابی به مفهوم

(دراین مرحله دانش‌آموزان دریافت خود از مفهوم رابه وسیله ارائه مثال‌هایی از خود ارزیابی می‌کند.)

تحلیل راهبردهای تفکر :

- دانش‌آموزان به شرح تفکر می‌پردازند
- دانش‌آموزان نقش فرضیه‌ها را به بحث می‌گذارند.

اثرات آموزشی وپرورشی :

- شناخت ماهیت مفاهیم
- شناخت راهبردی مفهوم‌سازی
- آگاهی از دیدگاه‌های دیگران
- استدلال استقرایی

فصل چهارم : روش تفکر استقرایی

- ویژگی‌های روش تفکر استقرایی

مراحل تدریس :

- گرد آوری اطلاعات از موارد جریی
- طبقه‌بندی (گروه بندی)
- تعیین عنوان برای هر طبقه
- تعیین روابط
- استنباط
- پیشگویی نتایج، توضیح پدیده‌های ناآشنا
- بررسی پیشگویی وفرضیه
- تصدیق پیشگویی

اثرات آموزشی و پرورشی :

- فرایند شکل‌گیری مفهوم
- توجه به منطق اندیشه عملی
- آگاهی از ماهیت دانش



فصل پنجم : روش یادگیری مشارکتی

- ویژگی‌های یادگیری مشارکتی

مراحل تدریس :

الف) طرح موضوع مشارکت

ب) ایجاد وابستگی مثبت وپاسخگویی فردی

ج) تقویت مهارتهای اجتماعی مورد نیاز

د) مراقبت از تعامل موثر وارزیابی

اثرات آموزشی و پرورشی :

- رشد اجتماعی
- فهم قضاوت‌های دیگران
- کنترل خود
- عمق یادگیری

فصل ششم : روش تدریس بارویکرد فراشناخت

- ویژگی‌های روش تدریس به طریق فراشناخت

مراحل تدریس :

- توضیح انتظارات به دانش‌آموز
- بیان فرایند راه یادگیری توسط دانش‌آموز
- توجه دادن به نکات برجسته فرایند
- کمک به دانش‌آموزبرای فهم نقاط ضعف و قوت
- مروری دوباره به فرایند

اثرات آموزشی و پرورشی :

- شناخت توانائیهای خود
- روحیه خود ارزیابی
- اصلاح یادگیری

تحلیل برنامه‌های درسی دوره ابتدایی



تعداد واحد : ۲ = ۱ + ۱

نوع واحد : نظری و عملی **کد درس : ۱۲**

مدت ساعت آموزش : ۴۸ ساعت

پیش‌نیاز : مبانی برنامه ریزی درسی

اهداف : انتظار می‌رود پس از پایان درس ، دانشجو معلمان به دانش و مهارت های زیر دست یابند .

۱- آشنایی با فلسفه و اهداف برنامه‌های درسی دوره ابتدایی

۲- آشنایی با ساختار برنامه‌های درسی دوره ابتدایی

۳- آشنایی با شیوه تحلیل برنامه‌های درسی دوره ابتدایی

٤- کسب توانایی عملی در تحلیل برنامه های درسی دوره ابتدایی

سرفصل دروس :

فصل اول : آشنایی با ساختار برنامه‌های درسی

۱- رویکردهای برنامه درسی

۲- اهداف کلی برنامه‌های درسی دوره‌ی ابتدایی

۳- اصول حاکم بر برنامه‌های درسی دوره‌ی ابتدایی

٤- جدول وسعت و توالی مفاهیم، مهارتها و نگرشها

٥- روشهای یاددهی یادگیری

٦- روش‌های ارزشیابی

۷- اشاعه برنامه درسی

۸- تعیین شرایط اجرا

فصل دوم : تحلیل برنامه‌های درسی ازحیث اعتبار درونی

۱- بررسی اهداف، اصول و رویکردهای برنامه درسی

۲- بررسی ارتباط عمودی مفاهیم برنامه‌های درسی دوره ابتدایی

۳- بررسی ارتباط افقی مفاهیم برنامه‌های درسی در یک پایه

٤- بررسی روشها تدریس پیشنهادی در دوره ابتدایی ار حیث هماهنگی با یک‌دیگر

٥- بررسی روشهای ارزشیابی پیشنهادی در دوره ابتدایی ار حیث هماهنگی با یک‌دیگر

٦- تحلیل ابزارهای ارزشیابی پیشرفت تحصیلی دوره ابتدایی

۷- بررسی تناسب صلاحیت‌های حرفه‌ای در معلمان دوره ابتدایی با هدف‌های برنامه درسی دوره ابتدایی

فصل سوم : تحلیل برنامه‌های درسی از حیث اعتباری بیرونی

۱- بررسی اهداف برنامه‌های درسی به لحاظ تناسب با توانایی‌های شاگردان

۲- بررسی تناسب برنامه‌های درسی با زمان پیشنهادی برای تدریس

۳- بررسی روشهای یاددهی- یادگیری از حیث تناوب صلاحیت‌های معلمان

٤- بررسی روش‌های ارزشبابی پیشرفت تحصیلی از حیث شرایط اجرا

٥- بررسی شرایط اجرایی پیشنهادی

تحلیل محتوای کتاب های درسی دوره ابتدایی (۱)



تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری - عملی　　　　**کد درس :** ۱۳

مدت ساعت آموزش : ۴۸ ساعت

پیش نیاز یا هم نیاز : تحلیل محتوای برنامه‌درسی دوره ابتدایی

اهداف : در پایان درس انتظار می‌رود دانشجو معلمان دانش و مهارت‌های زیر را کسب کنند .

۱- آشنایی با ساختار وویژگی‌های کتاب‌های درسی دوره ابتدایی

۲- آشنایی با مفاهیم، اصول و روش‌های تحلیل محتوا

۳- کسب مهارت در تحلیل محتوای کتابهای درسی

سرفصل دروس :

فصل اول : کلیات

- ضرورت و اهمیت تحلیل محتوا
- اهداف تحلیل محتوا
- مفهوم تحلیل محتوا
- ویژگی‌های تحلیل محتوا

فصل دوم : آشنایی با ساختار وویژگی‌های کتاب درسی

۱- قسمت مقدماتی، شامل پیش گفتار(مقدمه) فهرست

۲- قسمت میانی، شامل فصول یا واحدهای یادگیری

۳- قسمت پایانی شامل پیوست‌ها،منابع و ماخذ(کتابنامه،معنی لغات،نقشه،.....)

٤- ساختار یک فصل یا واحد یادگیری

- مقدمه واحد یادگیری یا فصل (اهداف و ضرورت موضوع)
- متن اصلی واحد یادگیری شامل مفاهیم ، فعالیت های ضمن تدریس، پرسش‌های ضمن‌تدریس،مثال‌ها تصاویر، جدول‌ها، نمودارها،نقشه‌ها، روشهای انجام کار و...
- قسمت پایانی واحد یادگیری شامل جمع‌بندی،خلاصه درس،نتیجه گیری،تعریف‌های اساسی تمرین‌ها پرسش‌های پایانی، خود آزمانی و فعالیت‌های تکمیلی

فعالیت عملی : چگونه می‌توان محتوای واحدهای یادگیری را با سطوح متناوب توانایی‌ها ، استعدادها و علایق یادگیرندگان متناسب ساخت ؟

فصل سوم : آشنایی با ساختار وویژگی‌های کتاب کار دانش‌آموز



۱- تعریف کتاب کار

۲- اهداف کتاب کار

۳- اصول تدوین محتوا در کتاب

٤- ساختار کتاب کار (بخش های اصلی کتاب کار)

فعالیت عملی : بررسی رابطه بین محتوای کتاب کار و کتاب درسی دانش‌آموز

فصل چهارم : آشنایی با ساختار و ویژگی‌های کتاب راهنمای معلم

۱- ضرورت و اهمیت کتاب راهنمای معلم

۲- اصول تدوین محتوا در کتاب راهنما ی‌معلم

۳- ساختار کتاب راهنمای معلم (معرفی بخشهای مختلف کتاب)

فعالیت عملی : بررسی رابطه بین محتوای کتاب کار ، کتاب درسی دانش‌آموز و راهنمای معلم

فصل پنجم : مراحل تحلیل محتوا

۱- تحلیل مقدماتی

۲- تعیین جامعه تحقیق

۳- تعیین فرضیه‌های تحقیق

٤- تعیین نشانه‌ها و تغییرها(نشانه چه چیزی است، چند بار تکرار می‌شود

٥- انتخاب واحد شمارش(جمله، کلمه، تمرین،تصویر......)

٦- انتخاب روش شمارش(باضریب یا بدون ضریب)

۷- شمارش

۸- تجزیه و تحلیل

۹- تهیه گزارش

کار عملی : هر یک از دانشجویان یک فصل از کتاب درسی را انتخاب و بر اساس مراحل تعیین شده، محتوای فصل مزبور را تجزیه و تحلیل کرده و گزارش کار را در کلاس ارائه می‌نمایند .



تحلیل محتوای کتابهای درسی دوره ابتدایی (۲)

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری و عملی **کد درس : ۱٤**

مدت ساعت آموزش : ٤۸ ساعت

پیش‌نیاز : تحلیل محتوای کتاب‌های درسی دوره ابتدایی (۱)

اهداف : انتظار می‌رود پس از پایان درس ، دانشجویان دانش و مهارتهای زیر را کسب کنند .

- آشنایی با الگوی و مدل‌های تحلیل محتوا
- توانایی عملی تحلیل محتوای کتابهای درسی براساس الگوی تعیین شده

سرفصل دروس :

فصل اول :

- بررسی کتاب‌های درسی دوره ابتدای از بعد اهداف (هدفهای کلی ، جزیی ، رفتاری)
- تحلیل سطوح اهداف آموزشی دوره ابتدایی (طبقه بندی و حیطه بندی)
- ارتباط اهداف هر درس با اهداف آموزشی‌دوره
- بررسی اهداف آموزشی پایه با اهداف موضوع درسی در پایه

فصل دوم :

بررسی کتاب‌های درسی دوره ابتدایی از بعد محتوا (متن نوشتاری ، تصاویر فعالیت‌های ضمن درس ، فعالیت‌های تکمیلی ، تمرین‌های پرسش‌ها ، اصول ، قواعد ، روش‌ها ، نمودارها ...)

- بررسی رابطه محتوا و هدف
- بررسی رابطه محتوا و رغبت
- بررسی محتوا و توان دانش‌آموزان
- بررسی محتوا و زمان تدریس
- بررسی محتوا و سودمندی
- بررسی ارتباط عمودی محتوا کتابها درسی پنج پایه ابتدای

- بررسی ارتباط عمودی محتوای کتابهای دوره ابتدایی با دوره پیش از دبستان و را هنمایی
- بررسی ارتباط افقی محتوای کتابهای درسی دوره ابتدای در هر یک از پایه‌های تحصیلی
- بررسی رابطه بین محتوا وروشهای یاددهی- یادگیری



فصل سوم : بررسی کتاب‌های درسی دوره ابتدای از بعد ارزشیابی

- بررسی ارتباط ماهیت موضوع درسی وروشهای ارزشیابی
- بررسی ارتباط شیوه‌ها و ابزارهای ارزشیابی با محتوا
- بررسی شیوه ها و ابزارهای ارزشیابی با اصول یادگیری

فصل چهارم : بررسی کتاب‌های درسی دوره ابتدایی از حیث توزیع مفاهیم (حوزه‌های مختلف)

- بررسی ارتباط بین مواد آموزشی یک موضوع درسی در یک پایه (کتاب درسی ، راهنمای معلم، کتاب معلم یا توزیع متناسب در پایه های مختلف یک دوره یا توزیع متناسب مفاهیم در کتاب‌های درسی یک پایه)

راهکارهای ارائه درس ؛ برای کار عملی در تحلیل محتوا لازم است :

۱- تعاریف لازم درخصوص هر یک از مفاهیم مورد نظر در کلاس درس ارائه شود

۲- (محتوا ، هدف ، ارتباط عمودی ، اهداف آموزشی ، متن نوشتاری و...)

۳- هر یک از مفاهیم ، اصطلاحات و روش‌ها با ارائه مثال‌ها و مصادیق روشن و واضح با استفاده از محتوای کتاب درسی تبیین شود .

٤- هر یک از دانشجویان با انتخاب یکی از مدل‌ها ، محتوای یکی از کتابهای درسی دوره ابتدایی را تحلیل و گزارش آن را در کلاس ارائه دهند .

طراحی آموزشی



تعداد واحد : ۲ = ۱ + ۱

نوع واحد : نظری - عملی **کد درس :** ۱۵

مدت ساعت آموزش : ۴۸ ساعت

پیش‌نیاز : کد ۱۱

اهداف :

۱- آشنایی با رویکردهای طراحی آموزشی

۲- آشنایی با روش‌های طراحی آموزشی

۳- توانایی توسعه یا اصلاح برنامه‌ی درسی جهت کارآمدتر کردن آن

سرفصل درس :

فصل اول : رویکردهای طراحی آموزشی

۱- ضرورت آشنایی با طراحی آموزشی

۲- رویکردهای موجود در طراحی آموزشی

۱-۲- رویکرد آموزشی تجربی: تدریس به عنوان برانگیزاننده فعالیت‌های دانش‌آموزان و تشویق آن‌ها به تعامل با برنامه درسی

۲-۲- خاستگاه آموزش تجربی (نظریه خودشکوفایی مزلو ، عقاید پستالوزی ، رویکرد کودک‌مدار دیویی)

۳-۲- نظریات دیویی در آموزش تجربی (آموزش شغلی ، روان‌شناختی کردن یادگیری ، انضباط و همکاری)

۴-۲- نظریات پیاژه در آموزش تجربی (تعامل محیطی ، مواد عینی و حرکت)

۳- آموزش نظام‌دار

۱-۳- مفهوم تدریس در رویکرد آموزش نظام‌دار

۲-۳- خاستگاه آموزش نظام‌دار (جنبش پیشرو ، رفتارگرایی ، تجزیه و تحلیل مفهومی)

۳-۳- نقش رفتارگرایان در تکوین آموزش نظام‌دار

۴-۳- تلفیق رویکردهای تجربی و نظام‌دار در آموزش

فصل دوم: گام‌های طراحی آموزشی

۱- تعیین هدف: تعیین نوع مهارت مورد آموزش

۲- تحلیل تکلیف: تقسیم هدف به مراحلی که فراگیر برای رسیدن به آن با شیوه‌ای مناسب و درخور حرکت کند، تعیین این که شاگردان چه چیزهایی باید بدانند و چه کارهایی باید انجام دهند.

۳- تدوین زنجیره تکلیف: تعیین مراحلی که برای تدریس مفهوم به کار می‌رود (از ساده به پیچیده)

٤- انتخاب محتوای مناسب: طراحی مثال‌های مناسب، تعمیم‌ها، تمرین و پرسش‌های آزمون

۵- تعیین راهبردهای یاددهی - یادگیری (ارائه‌ی درس ، تمرین ، بازخورد و پربارسازی)



٦- تعیین رسانه انتخابی (رسانه اصلی و رسانه‌های فرعی)

۷- نوشتن تمرین‌ها، پرسش‌های آزمون، ارائه و بازنگری

۸- تعیین طرح مدیریت آموزشی

۱-۸- تعیین یادگیری انفرادی یا یادگیری گروهی

۲-۸- تعیین نقش معلم: نظارت بر فعالیت‌های فردی-گروهی، سازمان‌دهی فعالیت‌ها، تأیید تسلط

۳-۸- تعیین ابزار و نظام ثبت اطلاعات: مقیاس نهایی عملکرد، اشکالات دانش‌آموزان در یادگیری ، اشکالات محتوای یادگیری و ...

فعالیت عملی ۱ : دانشجویان به‌طور گروهی یک فصل از یک کتاب درسی دوره‌ی ابتدایی را مورد مطالعه قرار داده، محتوای آن را براساس هریک از رویکردها دوباره سازمان‌دهی کنند.

فعالیت عملی ۲ : دانشجویان به‌طور گروهی برای یک موضوع آموزشی درحد یک فصل از کتاب، طراحی آموزشی مناسب را انجام داده و در کلاس ارائه کنند.

فعالیت عملی ۳ : هریک از دانشجویان یک موضوع آموزشی خارج از موضوعات کتاب درسی را در حد یک یا دو درس طراحی کرده و در کلاس ارائه کنند.

ارزش‌یابی	کار عملی گروهی	۳۰ درصد
	کار عملی فردی	۲۰ درصد
	مباحث نظری	۵۰ درصد

ارزش‌یابی پیشرفت تحصیلی (۲)



تعداد واحد : ۲ = ۱ + ۱

نوع واحد : نظری - عملی — **کد درس :** ۱۶

مدت ساعت آموزش : ۴۸ ساعت

پیش‌نیاز : طراحی آموزشی

سرفصل درس :

فصل اول : کلیات

- تعریف ارزش‌یابی
- انواع ارزش‌یابی
- ارزش‌یابی ملاکی و هنجاری
- ارزش‌یابی تکوینی، تشخیصی، تراکمی
- انصاف و بی‌طرفی در ارزش‌یابی

فصل دوم : چگونگی طراحی یک برنامه ارزش‌یابی

- نگاه سیستمی به فرایند ارزش‌یابی
- ارزش‌یابی، اهداف و روش‌ها
- تبیین اهداف یادگیری
- بررسی اهداف یادگیری
- استراتژی‌های آموزشی و روش‌های ارزش‌یابی
- هماهنگی اهداف یادگیری با روش‌های ارزش‌یابی
- به‌کارگیری روش‌های ارزش‌یابی به‌صورت سازمان‌یافته
- گردآوری و به‌کارگیری اطلاعات
- بررسی نتایج ارزش‌یابی باتوجه به اهداف و روش‌ها
- تهیه‌ی گزارش ارزش‌یابی برای دانش‌آموز و اولیا

فصل سوم : روش‌های ارزش‌یابی

شیوه‌های سازمان‌دهی :

- ارزش‌یابی فردی
- ارزش‌یابی گروهی
- ارزش‌یابی شخصی و گروه همسالان
- قراردادها

- پورتفو



شیوه‌های ثبت داده‌ها :

- اسناد تشریحی
- چک‌لیست‌های مشاهده
- مقیاس‌های درجه‌بندی
- مقیاس‌های درجه‌بندی کل‌گرا

فعالیت‌های مداوم دانش‌آموز :

- برگزاری کنفرانس
- ارزیابی عملکرد
- تکلیف منزل

آزمون و آزمون‌های کوتاه :

- ساخت آزمون
- ارزیابی ابزار ارزش‌یابی
- آزمون عملکرد
- آزمون بازپاسخ
- آزمون کوتاه پاسخ
- آزمون چندگزینه‌ای
- آزمون درست و غلط

فصل چهارم : همکاری مشترک

- چرا باید طرح مشترک برای ارزش‌یابی تهیه نمود
- ادغام برنامه ارزش‌یابی خود با سایر همکاران
- مقایسه فلسفه‌های کلی ارزش‌یابی
- مقایسه‌ی طرح‌ها
- مقایسه‌ی روش‌های مشترک ارزش‌یابی
- طراحی سیاست مشترک مدرسه در طرز ارزش‌یابی از دانش‌آموزان

فعالیت عملی براساس سرفصل‌های ارائه شده یک طرح :

طرح ارزش‌یابی توسط هریک از دانشجویان تهیه می‌شود و سپس طرح‌ها به‌صورت گروهی برای تهیه‌ی طرح نهایی ارزش‌یابی به مشارکت گذاشته خواهد شد .

فعالیت های پرورشی - اجتماعی



تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

کد درس : ۱۷

مدت ساعت آموزش : ۳۲ ساعت

پیش‌نیاز : ندارد

هدف :

آشنا نمودن معلمان با انواع فعالیت‌هایی است که بــه پــرورش اسـتعداد خلاقـه کودکـان و افزایـش معلومات و مهارت‌های آنان می‌انجامد. فعالیت‌هایی موردنظر است که بـا تشـویق کودکـان بـه کارهـای گروهی ، انفرادی و شرکت در خدمات اجتماعی و ... آنان را به استعدادها و ارزش‌های خود، توانایی‌هـا و ارزش‌های دیگران واقف سازد .

سرفصل دروس :

۱- کلیات

- اهمیت و ضرورت فعالیت‌های تربیتی-اجتماعی کودکان
- اهداف فعالیت های تربیتی-اجتماعی

۲-اصول فعالیت های تربیتی-اجتماعی

- تلفیق فعالیت‌های تربیتی و آموزشی
- هماهنگی و همسویی بین خانه و مدرسه
- تأکید بر اجرای کامل برنامه پیش‌بینی شده
- فرصت مشارکت دانش‌آموزان در طراحی و اجرای برنامه‌ها
- بهره‌گیری از ظرفیت‌های سازمان‌ها و نهادها بیرون از مدرسه
- توجه به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان در انتخاب برنامه‌ها
- توجه به شرایط و امکانات محیط در طراحی فعالیت‌ها
- ارزش‌یابی از برنامه‌ی اجرا شده



۳-انواع فعالیت‌های تربیتی اجتماعی

- بازدید و گردش علمی
- اجرای مسابقات علمی-فرهنگی
- تشکیل کتابخانه و کلاس
- برگزاری نمایشگاه کارهای گروهی و انفرادی دانش‌آموزان
- تشکیل انجمن‌ها و گروه‌ها (هنری، ورزشی، علمی، خدمات اجتماعی، فعالیت‌های ساده، تعاونی و...)

٤-آشنایی با سازمان‌ها و مراکز مرتبط با فعالیت‌های تربیتی-اجتماعی و شرح وظایف آن‌ها

- کتابخانه‌ها (کانون پرورش فکری کودکان و نوجوان)
- سازمان‌های دانش‌آموزان (بسیج دانش‌آموزان* هلال احمر، سازمان دانش‌آموزان و...)
- کانون های فرهنگی-تربیتی

۵- مراحل طراحی یک فعالیت تربیتی-اجتماعی

- تعیین هدف‌ها
- تعیین فعالیت‌ها مرتبط با هدف
- امکانات و شرایط لازم (منابع مالی، انسانی، مواد و تجهیزات، زمان)
- تعیین معیارهای سنجش
- انجام فعالیت موردنظر
- تدوین گزارش
- نقد و بررسی با مشارکت یادگیرندگان

کار عملی : در این مرحله دانشجویان به طراحی یک نمونه فعالیت عملی (خاص دانش‌آموزان) براساس مراحل گفته شده (بند ۵) می‌پردازند.

کاربرد نرم افزارهای رایانه ای در آموزش ابتدایی



تعداد واحد : ۲ = ۱ + ۱

نوع واحد : نظری - کارگاهی **کد درس :** ۱۸

مدت ساعت آموزش : ٦٤ ساعت

پیش‌نیاز : طراحی آموزشی

هدف :

دانشجویان در پایان این درس ضمن ارتقای توانایی‌هایی عمومی حرفه‌ای معلم با انواع نرم‌افزارهای آموزشی، روش‌های دسترسی به منابع و نحوه‌ی طبقه‌بندی و انتخاب و کاربرد آن‌ها را به‌منظور افزایش کیفیت و کارآیی تدریس دروس ابتدایی آشنا شوند.

سرفصل درس :

فصل اول : کلیات

- تعریف رسانه
- آشنایی با رسانه‌های آموزشی و ویژگی‌های آن
- جایگاه رسانه‌های آموزشی در فرایند یاددهی - یادگیری
- استفاده‌ی هدف‌مند از نرم‌افزارهای آموزشی در فرآیند یادگیری و آموزش

فصل دوم: دیدگاه‌های رایج در خصوص استفاده از نرم‌افزارها در امر آموزش

- آموزش‌دهنده
- همکار در آموزش
- مددکار مدیریت آموزشی
- بهره‌گیری از خدمات جانبی آموزشی

فصل سوم: استفاده از نرم‌افزارها به منظور ارتقاء توانایی‌های عمومی

الف) کار با نرم‌افزارهای واژه‌پردازی

- تعریف واژه پرداز
- آشنایی با واژه پردازها
- آشنایی با قابلیت‌های برنامه‌ی واژه پرداز
- تایپ و ویرایش متن
- ذخیره‌سازی متن
- چاپ متن
- رسم جدول
- رسم نمودار



- درج تصویر و صدا
- تهیه‌ی گزارش پیشرفت تحصیلی (معدل‌گیری)
- کاربرد واژه‌پردازها در آموزش
- کاربرد واژه‌پردازها در آموزش
- سرعت‌بخشی به فرایندآموز
- خلاقیت ، نوآوری و ابداع
- جای خالی پر کردن
- فعالیت‌های کامل کردن
- انشا

ب) کار با نرم‌افزارهای طراحی

۱- کلیات

- آشنایی با اصول طراحی مالتی مدیا
- آشنایی با نحوه‌ی تهیه‌ی Story board
- آشنایی با نحوه‌ی پیاده‌سازی

۲- کار با نرم‌افزار Hyper Studio

- معرفی نرم‌افزار و قابلیت‌های آن
- طراحی آموزشی مالتی مدیا
- ارائه‌ی طراحی آموزشی در کلاس

۳- کار با نرم‌افزار Director

- معرفی نرم‌افزار و قابلیت‌های آن
- طراحی آموزشی مالتی مدیا
- ارائه‌ی طراحی آموزشی در کلاس

❖ آموزش یکی از نرم‌افزارهای فوق اجباری است.

کار عملی ۱ :

دانشجو طرح درس خود را در یکی از واژه‌پردازها تایپ نموده و متن چاپی آن را به استاد تحویل دهد .

کار عملی ۲ :

دانشجویان با در دست داشتن نمونه‌ای از ارزش‌یابی پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، گزارش روند پیشرفت تحصیلی را تهیه و نسخه‌ی چاپی آن را تحویل استاد دهند.

فصل چهارم : استفاده از شاهراه‌های اطلاعاتی به‌منظور دسترسی به فناوری جدید برای کیفیت بخشی به فرایند آموزشی

شبکه های اطلاع رسانی بین‌المللی



- آشنایی با شبکه‌ی جهانی اینترنت
- آشنایی با امکانات آن (E- mail , Web)
- آشنایی با کاربرد اینترنت در آموزش

به عنوان منبع ایستای اطلاعات

به عنوان منبع پویای اطلاعات

کار عملی : دانشجو بتواند آخرین اطلاعات علمی مرتبط با رشته‌ی تحصیلی خود را از اینترنت استخراج و آن رابه صورت گزارش ارائه دهد.

فصل پنجم : معیارهای ارزیابی و گزینش نرم‌افزارهای مناسب آموزشی

- تناسب محتوای نرم‌افزار با اهداف آموزشی برنامه و درس
- سهولت بهره‌برداری از نرم‌افزار
- امکان پشتیبانی نرم‌افزار از سوی تولیدکننده
- اعتبارعلمی نرم‌افزار
- دارا بودن شرایط فنی ، هنری و تصویری مناسب
- به هنگام بودن محتوای علمی و آموزشی نرم‌افزار
- امکان بهره‌برداری به وسیله‌ی سیستم‌های سخت‌افزاری موجود نهاد آموزشی
- امکان تعامل (ضبط وپی‌گیری پیشرفت دانش‌آموزان و...)
- امکان استفاده از نتایج ارزش یابی‌های اولیه به عمل آمده از نرم‌افزار به منظور شناخت و بازخورد مناسب (مرغوبیت علمی نرم افزار).
- رعایت اصول و قوانین آموزش و یادگیری درتولید نرم‌افزار (روان‌شناسی یادگیری)

کار عملی : دانشجو بتواند نرم‌افزارهای متناسب با موضوع درسی رشته‌ی تخصصی خود را فهرست و طبقه‌بندی نماید.

پروژه : دانشجو یک طرح درس مربوط به دوره‌ی ابتدایی را با استفاده از نرم‌افزارهای آموزش- تخصصی تهیه و اجرا نماید.

تجهیزات سخت‌افزاری موردنیاز :

حداقل یک دستگاه کامپیوتر پنتیوم با سرعت ۱۲۰ MHZ و حافظه ۳۲ MB و حداقل ۱/۲ CB هارد با امکانات مالتی مدیا برای هر دو دانشجو.

تجهیزات نرم‌افزاری موردنیاز :

- نرم افزاری های سیستمی (سیستم عامل Win 98 و بالاتر) .
- نرم افزارهای کاربردی Internet Explorer, Netscape, Ms office, Director , Hyper Studio

طراحی و مطالعه مسائل یادگیری و آموزش

تعداد واحد : ۳ = ۱ + ۲



نوع واحد : نظری و عملی　　　　**کد درس :** ۱۹

مدت ساعت آموزش : ۸۰ ساعت

پیش‌نیاز : ندارد

هدف کلی : در پایان این درس از دانشجومعلمان انتظار می‌رود :

۱- با فرایند طراحی و مطالعه‌ی یک مسئله‌ی یادگیری و آموزشی آشنا گردند.

۲- باتوجه به نیازهای رشته‌ی تخصصی خود برای حل یک مسئله یادگیری و آموزشی طرحی تهیه کنند.

۳- طرح انتخاب شده را اجرا و گزارش کنند.

سرفصل‌های درس :

فصل اول : کلیات

۱- طرح مطالعاتی * در مسائل یادگیری و آموزش

۲- انواع طرح‌های مطالعاتی (تحقیقاتی، عملیاتی)

۳- تفاوت‌ها و شباهت‌های پژوهش و پایان‌نامه با طرح‌های مطالعاتی

٤- نقش و اهمیت انجام طرح‌های مطالعاتی در فعالیت‌های یادگیری و آموزش

فصل دوم : مراحل طراحی طرح‌های مطالعاتی

۱- انتخاب مسئله متناسب با رشته‌ی تحصیلی دانشجومعلم مرتبط با نیازهای آموزشی و پرورشی

۲- بیان مسئله و تحلیل موضوع مورد مطالعه

۳- تعیین هدف‌های کلی و هدف‌های ویژه

* - طرح مطالعاتی، فعالیت اجرایی و نظام‌یافته‌ای است که به‌منظور پاسخ‌گویی به یک نیاز آموزشی-پرورشی یا حل یک مسئله یادگیری و آموزش از سوی دانشجو-معلم انتخاب شده و با نظارت، راهنمایی و ارزش‌یابی استاد مربوطه به اجرا در می‌آید.



٤- بیان اهمتی و ضرورت انجام طرح مطالعاتی

۵- بیان پرسش‌های اساسی در طرح مطالعاتی

٦- بررسی پیشینه طرح‌های مطالعاتی مرتبط با موضوع مورد مطالعه

۷- تعیین چگونگی گردش عملیات

- پیش‌بینی داده‌های موردنیاز
- پیش‌بینی منابع و روش‌های جمع‌آوری داده‌های موردنیاز
- پیش‌بینی ابزارهای لازم گردآوری داده‌های موردنیاز
- پیش‌بینی امکانات و تجهیزات موردنیاز برای اجرای طرح مطالعاتی
- پیش‌بینی روش‌های توصیف، تحلیل داده‌ها و نتیجه‌گیری از آن‌ها

فصل سوم : مرحله‌ی اجرای طرح مطالعاتی

۱- تعامل دانشجو-معلم با مدرس درس مربوطه درمورد چگونگی انجام طرح مطالعاتی

۲- شروع عملیات اجرای طرح مطالعاتی

۳- نظارت مدرس مربوطه در مراحل مختلف اجرای طرح مطالعاتی و ارائه‌ی بازخوردهای مناسب به دانشجو

٤- ارائه‌ی گزارش نهایی به صورت مکتوب جهت اعمال راهکارهای آموزشی و پرورشی

۵- ارزش‌یابی نهایی طرح مطالعاتی توسط مدرس مربوطه.

زبان تخصصی (متون تخصصی در آموزش و پرورش ابتدایی)



تعداد واحد : ۲ = ۱ + ۱

نوع واحد : نظری – عملی

کد درس : ۲۰

مدت ساعت آموزش : ٤٨ ساعت

پیش‌نیاز : زبان عمومی

هدف :

آشنا کردن دانشجویان با اصطلاحات، واژگـان و مفـاهیم تخصصـی آمـوزش و پـرورش بـه ویـژه (دوره ابتدایی) به زبان انگلیسی به منظور ارتقای توان علمی برای استفاده از مطلب و متون انگلیسی

سرفصل دروس :

- اصطلاحات تخصصی و فنی در بخش یادگیری و رشد و تحول کودکان
- اصطلاحات، لغات و مفاهیم در بخش مسائل آموزش و پرورش و دوره ابتدایی
- اصطلاحات مفاهیم در زمینه‌ی آموزش و تدریس، معلم و ویژگی‌ها
- اصطلاحات و مفاهیم در زمینه‌ی سازمان‌دهی فضا و وسایل آموزشی
- اصطلاحات، لغات و مفاهیم در بخش آموزش و پرورش ابتدایی در دیگر کشورها
- مفاهیم و لغات در زمینه‌ی ارزش‌یابی و سنجش توانایی‌های کودکان



سرفصل دروس اختیاری

آموزش و پرورش تطبیقی

تعداد واحد : ۲



نوع واحد : نظری **کد درس : ۲۱**

مدت ساعت آموزش : ۳۲ ساعت

پیش‌نیاز : ندارد

هدف :

آشنایی با علم آموزش و پرورش تطبیقی و مطالعه نظام‌های آموزشی چند کشور

سرفصل دروس :

الف)

۱- اصول عمومی و مسائل آموزش و پرورش تطبیقی

۲- بررسی آموزش و پرورش تطبیقی به عنوان یک علم

۳- اهداف آموزش و پرورش تطبیقی و تعریف آن

٤- تاریخچه مختصر مطالعات تطبیقی در تعلیم و تربیت

۵- عوامل تاریخی و سنت‌های فرهنگی

٦- روش‌های علمی، نقد و بررسی

ب)

۱- روش مطالعه چند نظام آموزشی

۲- مطالعه مشخصات یک یا دو نظام تربیتی غیر از ایران

۳- مقایسه وجوه مشترک و متفاوت این نظام‌ها.

جامعه‌شناسی آموزش و پرورش



تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری　　　**کد درس :** ۲۲

مدت ساعت آموزش : ۳۲ ساعت

پیش‌نیاز : ندارد

هدف :

آشنایی دانشجو با مسائل آموزش و پرورش در رابطه با جامعه و تحولات آن، تعمق و تحلیل مسائل پرورشی در رابطه با نهادهای اصیل اجتماعی که در برنامه‌ریزی و هدایت تحصیلی و غیره نیز مؤثر است .

سرفصل دروس :

مقدمات) شامل :

الف) آموزش و پرورش یک واقعیت تاریخی، لزوم بررسی دائمی در آموزش و پرورش

ب) آموزش و پرورش یک واقعیت اجتماعی

ج) تعریف ، موضوع و هدف جامعه‌شناسی پرورشی

د) زمینه کار ، جامعه‌شناسی پرورشی با جامعه‌شناسی آموزش و پرورش

بخش اول : تأثیر فرهنگ جوامع بر رفتارهای فردی

۱- تأثیرات متقابل فرهنگ و شخصیت

۲- ارزش‌های اجتماعی و خصوصیات روانی اجتماعی گروه‌ها

۳- تأثیر آموزش و پرورش وجهه نظر گروهی و بالعکس

٤- توجه به جنبه‌های انسانی آموزش و پرورش

بخش دوم : توسعه همه‌جانبه و تحول آموزش و پرورش

۱- تأثیر توسعه در همگانی شدن آموزش و پرورش

۲- توسعه و توجه به آموزش و پرورش ابتدایی

۳- دگرگونی در آموزش و پرورش و تحول به طرف آموزش و پرورش فنی و عملی

٤- بحران آموزشی و پرورشی در سطوح مختلف تحصیلات (ناهماهنگی‌ها)

بخش سوم : روش‌های برآورد سنجش طول آموزش

۱- ضرایب تحصیلی در دوره‌های مختلف

۲- هرم تحصیلی و رابطه آن با هرم سنی

۳- برآورد دینامیک دوره‌های تحصیلی، سنجش افت تحصیلی

٤- مسئله حفظ تعادل بین سطوح مختلف تحصیلات

۵- بررسی تعادل آموزشی و پرورشی از طریق نیاز به متخصص

بخش چهارم : بررسی وضع آموزش و پرورش در ایران

۱- مشخصات آموزش و پرورش در گذشته (تاریخچه ۵۰ ساله)

۲- وضع آموزش و پرورش کنونی و دگرگونی ارزش‌ها

۳- بررسی آموزش و پرورش ازنظر کمی (سطوح مختلف)

٤- کیفیت آموزش و پرورش و ارزیابی

۵- توجه به آموزش و پرورش فنی و حرفه‌ای

٦- برنامه‌ریزی آموزش و پرورش و مشکلات آن در ایران



بخش پنجم : اثرات محیط اجتماعی در همگانی ساختن آموزش و پرورش

۱- تأثیر نابرابری‌های طبیعی و جسمانی

۲- محیط اجتماعی و نابرابری‌های فکری

۳- تأثیر محیط اجتماعی بر پیشرفت تحصیلی و راهنمایی

- محل اقامت
- محیط اجتماعی خانواده

٤- رابطه موقعیت تحصیلی و محیط اجتماعی

۵- بررسی نابرابری‌های اجتماعی تحصیلی در سطح بین‌المللی

٦- نوع و سطوح تحصیلات در کشورهای مختلف

۷- تفاوت‌های منطقه‌ای و تأثیر آن در آموزش و پرورش

۸- توجیه تفاوت‌های منطقه‌ای در توسعه آموزش و پرورش و ضرایب تحصیلی

۹- راهنمایی تحصیلی و راهنمایی شغلی

بخش ششم : آموزش و پرورش و تحرک اجتماعی

۱- تعریف تحرک اجتماعی و انواع آن (عوامل مؤثر در تحرک اجتماعی)

۲- مفهوم جامعه‌شناسی تحرک اجتماعی و مطالعات انجام شده

۳- مجاری تحرک اجتماعی به نظر سوروکین و عوامل اجتماعی مؤثر

٤- تأثیر اساسی آموزش و پرورش در تحرک اجتماعی

۵- نظام‌های آموزشی، شانس ادامه تحصیلات و تحرک اجتماعی

٦- نتایج مهم تحرک اجتماعی

بخش هفتم : آموزش و پرورش سواد و حرفه و سایر طرح‌های جدید

روش‌های استفاده از منابع یادگیری

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری **کد درس :** ۲۳



مدت ساعت آموزش : ۳۲ ساعت

پیش‌نیاز : روان‌شناسی رشد

اهداف :

۱- آشنایی با مفهوم منابع یادگیری و کاربرد آن در فرایند یاددهی-یادگیری

۲- آشنایی با انواع منابع یادگیری و روش‌های استفاده از آن

۳- توانایی طراحی تجارب یادگیری مبتنی بر کاربست منابع یادگیری

٤- آشنایی با مراکز تولید رسانه‌های آموزشی

سرفصل‌های درس :

فصل اول : آشنایی با منابع یادگیری

۱- تعریف یادگیری

۲- تعریف منابع یادگیری

۳- انواع منابع یادگیری

۱-۳- منابع انسانی (معلم، فراگیر، همسالان ، والدین ، ...)

۲-۳- مواد و وسایل آموزشی

۳-۳- فضاهای آموزشی

فصل دوم : آشنایی با نقش هر یک از منابع در یادگیری

۱- نقش معلم در جریان یادگیری

۱-۱- برانگیزاننده‌ی جریان یادگیری

۱-۲- تسهیل‌کننده‌ی تعامل بین فراگیران و برنامه‌ی درسی

۱-۳- انتقال دانش، حقایق ، مهارت‌ها

۱-٤- سازمان‌دهنده‌ی موقعیت‌های آموزش و تجارب یادگیری

۱-۵- هدایت کلی جریان یادگیری



۲- فراگیر به عنوان یک منبع یادگیری

۱-۲- دانش، مهارت ، تجربه ،استعداد ، توانایی و نیازهای دانش‌آموز

۲-۲- تعامل با معلم در جریان یادگیری

۳-۲- مشارکت در فعالیت‌های گروهی و ترغیب همسالان

۳- مواد و وسایل آموزشی

۱-۳- اهمیت و ضرورت کاربرد مواد آموزشی

۲-۳- معیارها و ضوابط انتخاب مواد آموزشی

۳-۳- رسانه‌های سنتی و بومی

٤- فضاهای آموزشی

۱-٤- مفهوم سنتی و نوین فضای آموزشی

۲-٤- معرفی نمونه هایی از فضاهای آموزشی

- فضاهای فرهنگی - تفریحی
- مؤسسات تولیدی و خدماتی
- محیط زیست طبیعی
- مراکز رسانه‌ای جامع در مدارس
- اماکن مذهبی

فصل سوم : طراحی تجارب یادگیری مبتنی بر کاربست منابع یادگیری

۱- مفهوم تجربه‌ی یادگیری

۲- ضوابط انتخاب و سازماندهی تجربه‌ی یادگیری

۱-۲- رابطه‌ی تجربه‌ی یادگیری با اهداف

۲-۲- انتخاب تجارب یادگیری متنوع برای رسیدن به یک هدف

۳-۲- توجه به سبک یادگیری در انتخاب تجارب یادگیری

کار عملی : دانشجویان با انتخاب یک هدف آموزشی تجارب یادگیری متناسب بـرای تحقـق آن هـدف طراحی کند .

فصل چهارم : روش‌های استفاده از منابع یادگیری



۱- کاربست بازدید و گردش علمی

۲- یادگیری از راه بازی و سرگرمی

۳- کاربرد رسانه ها (چاپی ، غیرچاپی) در فرایند یادگیری

٤- کارکردهای مرکز رسانه‌ای جامع در مدارس

۵- استفاده از تجارب قبلی یادگیرندگان

کار عملی : دانشجویان با ا نتخاب یک واحد درسی با نظر استاد فعالیتی را به عنوان کار عملی ارائه می‌دهند .

مثال :

- شیوه های استفاده از مواد آموزشی (چاپی و غیرچاپی) را در فرایند یاددهی - یادگیری فهرست کنند.
- راه‌های استفاده از تجارب قبلی یادگیرندگان را فهرست کنند.
- با طراحی یک بازدید وگردش علمی اهداف آموزشی و تربیتی حاصل را فهرست کنند.

فصل پنجم : آشنایی با مراکز تولید رسانه‌های آموزشی

- مراکز تولید مواد آموزشی
- مراکز ارایه کننده خدمات فرهنگی
- مراکز ارایه کننده خدمات آموزشی

کار عملی : دانشجویان؛ حداقل یک نمونه از مراکز موردنظر را شناسایی و با ذکر نوع فعالیت و چگونگی استفاده از خدمات آن به کلاس ارایه می‌کنند .

ارزش‌یابی : (کتبی ١٤ نمره ، کار عملی ٦ نمره)

روان‌شناسی بازی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری **کد درس : ۲٤**



مدت ساعت آموزش : ۳۲ ساعت

پیش‌نیاز : روانشناسی یادگیری

اهداف :

۱- آشنایی دانشجویان با مفهوم بازی و کاربرد آن در جریان آموزش و یادگیری

۲- توانایی استفاده از بازی‌های مختلف در فرایند یادگیری

۳- توانایی برقراری ارتباط بین بازی‌ها و بازی درمانی

سرفصل دروس :

- تعریف و مفهوم بازی و تفاوت آن با تفریح، کار،فعالیت و ورزش
- بازی از دیدگاه مربیان بزرگ (فروبل، مونته سوری، پیاژه و...)
- اهمیت و نقش بازی در فرایند یادگیری کودکان
- نقش بازی‌های ریتمیک و موسیقی در جریان بازی‌های کودکان
- تأثیر بازی در شکل‌دهی و تحول ابعاد گوناگون رشد کودک (جسمی، حرکتی، اجتماعی، هوشی، اخلاقی، روانی، خلاقیت)
- مراحل بازی و انواع مختلف بازی، بررسی خصوصیات و ویژگی‌های هر نوع
- متغیرهای تأثیرگذار و چگونگی تأثیر آن بر بازی‌های کودکان (جنس ، سن ، فرهنگ ، آداب و رسوم ، هوش و...)
- نقش بازی در پرورش خلاقیت
- مفهوم بازی درمانی و فرایند درمان از طریق بازی‌ها
- اسباب بازی‌های مناسب، انتخاب، تولید و تأثیر آن‌ها در جریان یادگیری کودکان
- باز ی در جوامع مختلف و بررسی‌های تطبیقی
- تحلیل یک بازی محلی ازنظر متغیرهای نامبرده شده

اصول بهداشت و کمک‌های اولیه

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری **کد درس :** ۲۵

مدت ساعت آموزش : ۳۲ ساعت



پیش‌نیاز : ندارد

هدف :

۱- آشنایی با اصول کمک‌های اولیه، بهداشت و پیش‌گیری

۲- آشنایی با بیماری‌های رایج در مدارس و راه‌های پیش‌گیری آن

۳- مهارت در انجام کمک‌های اولیه

٤- توسعه‌ی نگرش مثبت به رعایت بهداشت فردی، جمعی و محیطی

سرفصل دروس :

فصل اول : بهداشت

۱- تعریف بهداشت ، سلامت

۲- بهداشت بدن ، پوشاک ، مسکن و آب و غذا ، ایمنی در مدرسه

۳- بهداشت محیط (جمع‌آوری و دفع زباله ، دفع فاضلاب ، حفاظت از محیط زیست)

٤- بهداشت مدارس ، ارزیابی سلامتی کودکان ، سالم سازی محیط مدرسه ، خدمات تغذیه‌ای ، بهداشت روانی

فصل دوم : بیماری

۱- تعریف بیماری

۲- بیماری‌های واگیردار (عامل بیماری ، نحوه‌ی سرایت ، نشانه‌های ظاهری ، راه‌های پیشگیری)

۳- بیماری‌های غیرواگیردار (اختلالات بینایی ، اختلالات شنوایی ، اختلالات وضعیتی در اندام ، بیماری غیرواگیردار شایع)

٤- مصدومیت‌ها (شکستگی‌ها، بریدگی‌ها، سوختگی‌ها)

فصل سوم : کمک‌های اولیه

۱- تعریف کمک‌های اولیه و علایم حیاتی بدن

۲- کمک‌های اولیه درمورد حوادث و مخاطرات (گرمازدگی ، سرمازدگی ، تصادف جزئی ، برق‌گرفتگی و ...)

۳- کمک‌های اولیه در زمینه‌ی (جراحت‌ها ، شکستگی‌ها ، کوفتگی‌ها ، بریدگی‌ها و زخم‌ها)

٤- کمک‌های اولیه در مسمومیت‌ها (گزیدگی جانوران و حشرات ، مسمومیت‌های غذایی و ...)

۵- کمک‌های اولیه در بیرون آوردن مواد خارجی از اندام‌ها (گوش ، چشم ، بینی و ...)

مشاوره‌ی کودک



تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری **کد درس : ۲۶**

مدت ساعت آموزش : ۳۲ ساعت

پیش‌نیاز : ندارد

هدف :

از دانشجو معلمان انتظار می‌رود پس از پایان درس دانش و نگرش و مهارت‌های زیر را کسب نمایند :

۱- با خطوط کلی فعالیت مشاوره با کودکان به عنوان یکی از زمینه‌های فعالیت حرفه‌ای خود آشنا شوند.

۲- با روش‌های ارزیابی و مشاوره کودکان آشنا شوند.

۳- به اهمیت نقش خانواد در ارزیابی و مشاوره کودک پی ببرند.

سرفصل دروس :

۱- کلیات

- تعریف مشاوره ی کودک
- اهداف، ضرورت ، مشاوره
- سیر جلب توجه به وضعیت کودکان و ویژگی‌های آن‌ها.
- چهره‌های شاخص که در توجه به مشاوره‌ی کودک نقش دارند.

۲- مدل‌های مشاوره با کودکان

- بررسی و مطالعه‌ی مدل‌ها و دیدگاه‌های مشاوره با کودک در چهارچوب مکاتب موجود
- تأکید بر روان تحلیل‌گری و رفتارگرایی به‌عنوان دیدگاه نسبتاً جامع و کاربردی‌تر
- بررسی نحوه‌ی شکل‌گیری مشکلات در کودک و تکنیک‌ها و روش‌های بررسی در هر یک از مدل‌ها و دیدگاه‌ها.

۳- ارزیابی کودک در مشاوره:

- ملاحظات ویژه در ارزیابی کودک با توجه به ویژگی‌های خاص سنی، روان‌شناختی و جسمانی کودک
- نحوه‌ی مصاحبه با کودک و والدین او

انواع آزمون‌های کودکان

- تکنیک های مشاهده‌ی رفتار کودک به تنهایی و با والدین
- تفاوت تکنیک‌ها و روش‌های مشاهده رفتار کودک با روش‌های ارزیابی بزرگسالان

٤- مراحل مشاوره با کودک (در هریک از مراحل روش و چگونگی فعالیت در آن مرحله و ویژگی‌های آن مطرح می شود)

- ایجاد ارتباط
- مشکل‌یابی
- تخیله هیجانی
- تغییر بینش و احساس
- تغییر رفتار
- سازگاری در محیط خارج (خانه، مدرسه ، دوستان)
- خاتمه مشاوره



٥- روش‌های مشاوره‌ی کودک براساس مدل‌ها (در هریک از روش‌ها، هدف فعالیت، نحوه‌ی عملکرد مشاور در اتاق مشاور، امکانات و زمان لازم مطرح می‌شود)

- تحلیل ناخودآگاه و تخلیه هیجانات
- بازی درمانی
- نقاشی و شعر درمانی
- اصلاح رفتار
- تشخیص روش مناسب بسته به موقعیت

٦- نقش والدین و اطرافیان در مشاوره‌ی کودک

- حضور در جلسه‌ی مشاوره با کودک
- اخذ اطلاعات از کودک
- فعالیت مشاوره‌ای در منزل
- حمایت و الگوسازی برای کودک

٧- مشاوره با کودکان خاص

- مشاوره با کودکان عقب‌مانده‌ی ذهنی
- مشاوره با کودکان ناسازگار
- مشاوره با کودکان خانواده‌های از هم پاشیده
- مشاوره با کودکان آسیب دیده از مواد مخدر و انحرافات جنسی

٨- نقش مدرسه ، دوستان در مشاوره‌ی کودکان و رابطه‌ی مشاور با آن‌ها.

- ارتباط مشاوره با محیط مدرسه
- ارتباط با عوامل مدرسه‌ای نظیر معلم
- نقش دوستان و همسالان در تداوم یا رفع مشکل
- نحوه‌ی ورود دیگران به فرایند مشاوره

شیوه‌های مطالعه و کتابخوانی

تعداد واحد : ۲ = ۱ + ۱

نوع واحد : نظری و عملی **کد درس :** ۲۷

مدت ساعت آموزش : ۳۲ ساعت



پیش‌نیاز : ندارد

اهداف :

۱- آشنایی با روش‌های مطالعه و پژوهش

۲- مهارت در طراحی و هدایت فعالیت‌های پژوهشی دانش‌آموزان

سرفصل درس :

فصل اول :

- ضرورت و اهمیت مطالعه در یادگیری دانش‌آموزان
- عوامل مؤثر در مطالعه و نکات مورد توجه در یک مطالعه ثمربخش
- مراحل یک مطالعه ثمربخش
- انواع مطالعه
- روش‌های یادداشت‌برداری، گزیده‌نگاری، چکیده‌نویسی
- گزینش و انتخاب منابع مطالعاتی

فصل دوم :

- آموزش روش‌های مطالعه به دانش‌آموزان
- علاقه و مطالعه‌ی ثمربخش در کودکان
- جایگاه مطالعه در پژوهش
- خواندن اجمالی
- کندخوانی
- عبارت‌خوانی
- دقیق‌خوانی
- خواندن تجسمی
- خواندن انتقادی

فصل سوم :

- روش‌های استفاده از کتابخانه
- مشخصات برگه‌های کتاب برای بازیابی آن
- روش‌های جست‌وجوی کتاب در کتابخانه
- روش‌های استفاده از کتاب در آموزش پژوهش
- کتاب‌های مرجع (عمومی – اختصاصی)



فصل چهارم :

- پژوهش‌های دانش‌آموزی
- مفهوم و ویژگی‌های پژوهش دانش‌آموزی و روش‌های ایجاد نگرش پژوهشی در دانش‌آموزان
- اصول طراحی پروژهٔای دانش‌آموزی
- رابطه برنامه درسی و پروژه‌های دانش‌آموزی
- تفکر حل مسئله و جایگاه آن در پژوهش
- نقش معلم در طراحی و هدایت پژوهش‌های فردی و گروهی دانش‌آموزان
- نقش مدرسه و خانواده در انجام پژوهش و راه‌های برخورد با آن
- مشکلات و موانع در انجام پژوهش و راه‌های برخورد با آن

فصل پنجم :

- طراحی و ارزیابی چند نمونه پژوهش در موضوعات مختلف درسی برای دانش‌آموزان
- تعیین هدف
- تعریف چند نمونه پروژه دانش‌آموزی
- برنامه‌ریزی و پیش‌بینی امکانات و منابع برای اجرا
- پیش‌بینی مراحل و روش انجام کار
- چگونگی کمک به دانش‌آموزان برای انتخاب موضوع
- اجرا و ارزش‌یابی پروژه

بسمه تعالی



جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی

تاریخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۵
شماره ۱۱۳/۲۶۶۳
پیوست



دستورالعمل اجرائی موضوع کاهش سقف واحدهای درسی
دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد
مصوب جلسه ۲۹۳ شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۳

۱ـ گروههای برنامه ریزی موظفند حداکثر ظرف مدت ۶ ماه برنامه‌های مصوب مربوط به خودرا بازنگری کرده و سقف واحدها راتاحدمجاز کاهش دهند.

۲ـ برنامه‌های اصلاح شده از تاریخ ابلاغ، برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم الاجرا است.

۳ـ دانشجویان شاغل به تحصیل می‌توانند براساس سقف تعیین شده دربرنامه جدید، به تشخیص گروه آموزشی مؤسسه ذی ربط و بارعایت شرایط زیر فارغ التحصیل شوند:

۳ـ۱ : واحدهای درسی الزامی دوره را اعم از عمومی، پایه، اصلی و تخصصی تا سقف مجاز دربرنامه جدید، گذرانده باشند.

۳ـ۲ : برای رشته‌هائی که هنوز برنامه جدید آنها ابلاغ نشده است، سقف واحدها در دوره کارشناسی برای رشته‌های فنی و مهندسی ۱۴۰ واحد و برای سایر رشته‌ها ۱۳۵ واحدو برای دوره کارشناسی ارشد ۳۲ واحد است.

۳ـ۳ : آن دسته از دانشجویانی که درشمول بند ۳ـ۱ قرارنمی‌گیرند یعنی تعدادواحدهای گذرانده شده آنها کمتر از حدمجاز است، می‌توانند ازنیمسال تحصیلی بعد کمبود واحدهای درسی خودرا تا، سقف تعیین شده برابر برنامه جدید بگذرانند، دراین صورت:

الف : کلیه واحدهای گذرانده شده قبلی دانشجو، حتی اگر دربرنامه جدید حذف شده‌باشد، پذیرفته می‌شود.

ب : درسهائی که دربرنامه جدید باتعداد واحد کمتر یابیشتر عرضه شده‌اند و دانشجو آن درسهارا قبلاً گذرانده است، براساس همان تعداد واحد گذرانده شده ازوی پذیرفته می‌شود و نیازی به گذراندن واحدهای اضافی برای آن دروس را ندارد.

ج : گذراندن درسهائی از برنامه قدیم که دربرنامه جدید حذف شده است، برای دانشجویانی که آن درس را نگذرانده‌اند الزامی نیست.

د : برای فراغت از تحصیل در دوره‌های کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ناپیوسته وکارشناسی ارشد پیوسته گذراندن کلیه دروس عمومی (مصوب جلسه ۲۸۲ مورخ ۱۳۷۲/۶/۲۰ شورای عالی برنامه ریزی) الزامی است.

مصوبه جلسه ۲۹۳ شورای عالی برنامه ریزی، مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۳ در مورد دستورالعمل اجرائی کاهش سقف واحدهای درسی دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد صحیح است جهت اجرا ابلاغ شود.

دکتر سید محمدرضا هاشمی گلپایگانی
وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت : معاونت محترم وزارت فرهنگ و آموزش عالی و
معاونت محترم آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و
رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی
خواهشمنداست دستورفرمائید به واحدهای مجری ابلاغ نمایند.

سید محمدکاظم نائینی
دبیر شورای عالی برنامه ریزی



جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی

بسمه تعالی

تاریخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۳
شماره ۷۲/۲۶۴۹
پیوست



حداقل و حداکثر واحدهای درسی درمقاطع مختلف آموزش عالی

(مصوبات جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ مورخ ۱۳۷۳/۱۰/۲۵ و ۱۳۷۲/۱۱/۹)

شورای عالی برنامه ریزی

شورای عالی برنامه ریزی به پیشنهاد گروههای برنامه ریزی و براساس بازنگری برنامه‌های آموزشی ، حذف دروس ناموفق و واحدهای غیرضرور وادغام شاخه‌هادربعضی از رشته‌های تحصیلی ، حداقل و حداکثر واحدهای درسی مقاطع مختلف آموزش عالی را به شرح زیر تصویب کرد.این مصوبات ازتاریخ تصویب قابل اجرا است و به موجب آن مصوبات قبلی لغو می‌گردد.

۱ـ دوره‌های کاردانی حداقل ۶۷ و حداکثر ۷۲ واحد

۲ـ دوره‌های کارشناسی حداقل ۱۳۰ واحد وحداکثر ۱۳۵ واحد (برای رشته‌های مختلف فنی‌ومهندسی حداکثر ۱۴۰ واحد)

۳ـ دوره‌های کارشناسی ناپیوسته حداقل ۶۵ و حداکثر ۷۰ واحد

۴ـ دوره‌های کارشناسی ارشد ناپیوسته حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد (که ازاین تعداد ۴ تا ۱۰واحد اختصاص به پایان نامه دارد.)

۵ـ دوره‌های کارشناسی ارشد پیوسته حداقل ۱۷۲ و حداکثر ۱۸۲ واحد

۶ـ دوره‌های دکتری Ph . D. حداقل ۴۲ و حداکثر ۵۰ واحد (که ازاین تعداد۱۶تا ۲۰ واحدمی‌تواند اختصاص به رساله داشته باشد.

دراینصورت :

الف : گروههای برنامه ریزی موظف اند کلیه برنامه‌های مصوب رشته‌های مربوط به‌خودرابررسی کرده و باحذف واحدهای غیر ضرور ، سقف واحدها رادرمقاطع مختلف تحصیلی به سطح تعیین شده فوق کاهش دهند.

ب : این تقلیل واحدها و برنامه‌های جدیدبرای دانشجویان ورودی سالهای تحصیلی ۷۴ـ۱۳۷۳ وبعداز آن قابل اجرا است .

ج : دانشجویان ورودی قبل از ۱۳۷۳ نیز می‌توانند وضعیت تحصیلی خودرابابرنامه جدید تطبیق دهند، دراینصورت تطبیق واحدها و دروس بابرنامه‌های جدید حسب مورد برعهده شورای‌آموزشی گروه یاکمیته تحصیلات تکمیلی موسسه ذیربط است .

رای صادره جلسات ۲۹۱ و۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی درخصوص تقلیل واحدهای درسی درمقاطع مختلف تحصیلی صحیح است به مورد اجرا گذارده شود.

دکترسیدمحمدرضا هاشمی گلپایگانی

وزیرفرهنگ وآموزش عالی

رونوشت : معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی
معاونت محترم وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی
و رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی
خواهشمنداست به واحدهای مجری ابلاغ فرمائید.

سیدمحمدکاظم نائینی

دبیرشورای عالی برنامه ریزی

۳۱۹